

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

Kéziratok és szakkérdések
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetésekért az
Országos Halászati Egyesület
Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
II. emelet 215.) fogad el.

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.
M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás.

MEGJELENIK EGYPÉNT MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.

Verantwortlicher Redakteur:
Dr. Emil Unger.

Administration: Ungarischer
Landesfischerei-Verein,
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-tér 11. II. 215.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)
FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM. Hivatalos rész. — A vízi élettér biológiai egysége. *Dr. Maucha Rezső.* — Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai. *Dr. Mika Ferenc és dr. Varga Lajos.* — A vízfolyások jellegzetességei. *Ifj. Dr. Szabó Zoltán.* — A jégmadár és a vízcickány. *Vásárhelyi István.* — Kiállítási ügyek. *K. Gy. Társulatok — Egyesületek. — Ujdonságok — Vegyesek. — A közgyűlés jegyzőkönyve. — A választmányülés jegyzőkönyve. — Árjegyzék. — Hirdetések*

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. Amtlicher Teil. — Das biologische Gleichgewicht des limnischen Lebensraumes. — Richtlinien und Zukunft der Ungarischen Forellenzucht. — Die Charakteristik der Wasserläufe. — Der Eisvogel und die Wasserspitzmaus. — Die Ausstellung. — Gesellschaften und Vereine. — Neuigkeiten. — Das Protokoll der Generalversammlung. — Das Protokoll der Wahlversammlung. — Preisliste. — Anzeigen.

Hivatalos rész.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter
217.618/1940 szám
IV. B. 2.

HIRDETMÉNY

pisztrángtenyésztési tanfolyamra.

Az Országos Halászati Felügyelőség a vezetésem alatt álló minisztérium halászati ügyei vezetőjének irányítása mellett és a m. kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás közreműködésével az ország pisztrángos vízzeinek belterjes gondozása, a hazai pisztráng, a pérhal és a galócatenyésztés fokozása érdekében 1941. évi április hó 22. napjától 29. napjáig szaktanfolyamot tart.

A tanfolyamra bárki jelentkezhet és annak hallgatása ingyenes.

A tanfolyamra jelentkezőknek bélyegtelen kérvényükkel 1941. évi április hó 10. napjáig az Országos Halászati Felügyelőséghez (Budapest, V. Kossuth Lajos tér 11.) kell benyújtaniuk.

A tanfolyam résztvevői Budapesten ételmezésükről és elszállásolásukról maguk tartoznak gondoskodni. A tanfolyam azon része alatt amikor a gyakorlati helyszíni bemutatások történnek, tanfolyamon résztvevők elszállásolásáról a tanfolyam vezetője gondoskodik, azonban ennek költségeit is meg kell a résztvevőknek téríteni.

A tanfolyam vezetője csak ezeknek az elszállásolási lehetőségeknek megfelelő létszámú jelentkezőt vesz fel.

A tanfolyam elméleti előadásai és a laboratóriumi bemutatások folyó évi április hó 22. napjától 26. napjáig Budapesten a M. kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás IV. számú pavilonjának földszintjén (II. Herman Ottó út 15.) fognak megtartatni.

A gyakorlati helyszíni előadások és bemutatások a Lillafüred melletti Garadnavölgyi Állami Pisztrángtenyésztő Tógazdaságban folyó évi április hó 28. és 29.-én tartatnak meg.

A tanfolyam részletes tárgysorozata:

1941. április 22.

10 órakor

11-13 órakor

A tanfolyam megnyitása.

A víz — különösen a pisztrángtenyésztésre alkalmas vizek — fizikai és kémiai tulajdonságai. Előadó: Dr. Maucha Rezső egyetemi m. tanár, a m. kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás igazgatója.

16-18 órakor

Laboratóriumi bemutatások és módszerek gyakorlása. Előadó: Dr. Darvas Róza s. vegyész és ifj. dr. Szabó Zoltán s. vegyész.

Április 23.

9-11 órakor.

A hazai és meghonosított pisztrángféle halak. A fajok felismerése és megkülönböztetése. Az egyes fajok szervezete és biológiája. (Vetített képekkel) Előadó: Dr. Unger Emil egy. m. tanár, kísérletügyi igazgató.

11-12 órakor.

A pisztrángos vizek természetes haltápláléka. (Vetített képekkel) Előadó: Dr. Un-

- ger Emil egy. m. tanár, kísérletügyi igazgató.
- 16-18 órákor. Laboratoriumi Lemutatók és mikroszkopi vizsgálatok. Vezető: Dr. Wojnárovich Elek.
- Április 24.
9-11 órákor. A természetes pisztrángos vizek gondozása. Előadó: Kontur György.
- Április 25.
9-11 órákor. A halak ellenségei és betegségei. Előadó: Papp Anna okl. középiskolai tanár, kísérletügyi főadjunktus.
- 11-13 órákor. A pisztrángfélék mesterséges tenyésztése és a pisztrángos tógazdaság berendezése és üzeme. Előadó: Heinz Pál min.osztálytanácsos.
- Április 26.
9-11 órákor. Pisztrángos tógazdaság berendezése és üzeme. Előadó: Heinz Pál min. osztálytanácsos.
- 11-13 órákor. A m. kir. kincstári erdőségek halaszatai, azok halállományának gyarapítása érdekében szükséges tennivalók. A kincstári erdőöröknek a halászat fejlesztése terén való tevékenysége és hivatása. Előadó: Holbay Miklós m. kir. főerdőmérnök.
- Április 28.
A Garadnavölgyi Tógazdaság beendezésének bemutatása. Költőház beendezése, költőedények kezelésének, ikrák vizsgálatának bemutatása és gyakorlása. Gyakorlati helyszíni bemutatások. Vizvizsgálások helyszíni oxigén meghatározások, haltáplálék vizsgálatoknak a helyszínen való gyakorlása. Előadó: Heinz Pál min. osztálytanácsos.
- Április 29.
Ikra kezelése, csomagolása, halszállító hidrobionok, pisztráng takarmányok előkészítésének, kezelésének és pisztrángok takarmányozásának gyakorlati bemutatása. Bemutatja a tógazdaság telepvezetője.

Budapest, 1941. március hó 22-én.

M. kir. Földmívelésügyi Miniszter.

A vízi élettér biológiai egyensúlya.

Irta: Maucha Rezső dr. (Folytatás.)

Legyen C_0 és C'_0 két különböző széndioxid koncentráció, legyen pedig $\frac{C_0}{n} = C'_0$, ahol n' az egységnél nagyobb számot jelent, akkor $C_0 > C'_0$. Vonatkoztassuk a Nernst-Brunner féle törvényt kifejező 5. sz. egyenletet a C_0 és C'_0 eltérő széndioxid koncentrációkra, akkor alábbi egyenletekhez jutunk:

$$v \delta = v \frac{D}{\varphi} (C_0 - C_\varphi) = v \tau k' C_\varphi \quad \text{és}$$

$$v' \delta' = v' \frac{D}{\varphi} (C'_0 - C'_\varphi) = v' \tau k' C'_\varphi$$

Ha a második egyenletben C'_0 helyébe $\frac{C_0}{n'}$ -et helyettesítünk és a két egyenletet elosztjuk egymással kapjuk, hogy $C_\varphi = n' C'_\varphi$, minek folytán $(C_0 - C_\varphi) = n' (C'_0 - C'_\varphi)$ és ezért $\delta = n' \delta'$, miből következik, hogy kisebb széndioxid koncentráció esetén (az időegység alatt kevesebb széndioxid diffundál a nannoplankton sejtekbe. Más szóval a Nernst-Brunner féle törvény folyománya, hogy a széndioxid koncentráció csökkenésével a diffúziósebesség is arányosan kisebbedik.

A továbbiakban az a célunk, hogy a makroheterogén rendszer reakciósebességét a homogén rendszeréhez hasonlóan a széndioxidkoncentrációval arányos mennyiség gyanánt állítsuk elő. Vagyis azt óhajtjuk, hogy a makroheterogén rendszer reakciósebességét a

$$\frac{dC_0}{dt} = -kC_0 \dots \dots \dots 6$$

differenciál egyenlettel fejezhetjük ki, ahol k a makroheterogén rendszer sebességi állandója. Ha k állandó, akkor a 6. sz. egyenletből következik, hogy

$$\int_{C_0}^{C'_0} \frac{dC_0}{C_0} = -k \int_{t'}^{t''} dt$$

miből:

$$k = \frac{1}{t'' - t'} \ln \frac{C_0}{C'_0}$$

Ha a a -val jelöljük a külső koncentrációnak időegység alatt való csökkentését, akkor $t'' - t' = 1$ és $C'_0 = C_0 - a$, vagyis:

$$k = 1 \frac{C_0}{C_0 - a}$$

minthogy pedig a széndioxid koncentrációjának csökkenése azonos a nannoplankton sejtekbe diffundáló széndioxid mennyiségével, írhatjuk, hogy

$$k = 1 \frac{C_0}{C_0 - v \frac{D}{\varphi} (C_0 - C_\varphi)} \dots \dots \dots 7$$

a makroheterogén rendszer széndioxid koncentrációjára vonatkoztatott reakciósebesség pedig:

$$kC_0 = 1 \frac{C_0}{C_0 - v \delta} \times C_0 \dots \dots \dots 8$$

mert a 4. sz. egyenlet szerint:

$$\frac{D}{\varphi} (C_0 - C_\varphi) = \delta$$

Ez a széndioxid külső koncentrációjára vonatkoztatott, tehát a makroheterogén rendszer adataiban kifejezett reakciósebesség azonban a homogén rendszer adataiban kifejezett, vagyis a széndioxid belső koncentrációjára vonatkoztatott reakciósebességgel csak egyetlen v értéknél lehet egyenlő. Hogy ezt belássuk alábbi megfontolásokat végezzük:

A makroheterogén rendszer adataiban kifejezett reakciósebesség a 8. sz. egyenlet szerint v -nek logaritmikus függvénye, ezzel szemben a homogén rendszer adataiban kifejezett reakciósebesség az 5. sz. egyenlet értelmében v -vel arányosan növekszik, mert τ, k' és stationær állapotnál (amire itt egyedül tekintettel vagyunk) C_φ is állandó. A homogén rendszerre vonatkoztatott reakciósebesség értéke ennélfogva az a -t, míg a nannoplankton egyedek száma $v = 0$ -tól $v = \infty$ -ig gyarapszik, ugyancsak nullától végtelenig növekszik. A makroheterogén rendszer adataiban kifejezett reakciósebesség ezen értékek valamennyiét a logaritmikus

függvény természetéből kifolyólag már a $v = 0$ és $v = \frac{C_0}{\delta}$

véges értékek között felveszi, kell tehát a $v = 0$ és $v = \frac{C_0}{\delta}$ helyek

között egy olyanak is lennie, amelynél a kétféle módon kifejezett reakciósebesség értéke azonos lesz, vagyis amikor:

$$k C_0 = 1 \frac{C_0}{C_0 - v \delta} \times C_0 = v \tau k' C_\varphi \dots \dots \dots 9$$

Ekkor azt mondjuk, hogy a víz telítve van nannoplanktonnal.

Osszuk el a fenti egyenletben szereplő tört számlálóját és nevezőjét sorjában n', n'', n''' számokkal, akkor

$$k = 1 \frac{C_0}{C_0 - v \delta} = 1 \frac{\frac{C_0}{n'}}{\frac{C_0}{n'} - \frac{v}{n'} \delta} = 1 \frac{\frac{C_0}{n''}}{\frac{C_0}{n''} - \frac{v}{n''} \delta} = 1 \frac{\frac{C_0}{n'''}}{\frac{C_0}{n'''} - \frac{v}{n'''} \delta} \dots \dots \dots 10$$

mert a tört értéke ezáltal nem változott. Tegyük fel, hogy

$$1 < n' < n'' < n''' \dots$$

akkor

$$C_0 > \frac{C_0}{n'} > \frac{C_0}{n''} > \frac{C_0}{n'''} \dots \text{és}$$

$$v > \frac{v}{n'} > \frac{v}{n''} > \frac{v}{n'''} \dots$$

Legyen

$$\frac{C_0}{n'} = C_0', \quad \frac{C_0}{n''} = C_0'', \quad \frac{C_0}{n'''} = C_0''' \dots \text{és}$$

$$\frac{v}{n'} = v', \quad \frac{v}{n''} = v'', \quad \frac{v}{n'''} = v''' \dots \text{akkor}$$

$$C_0 > C_0' > C_0'' > C_0''' \dots \text{és } v > v' > v'' > v''' \dots$$

a 10. sz. egyenletet pedig a következőképpen írhatjuk:

$$k = 1 \frac{C_0}{C_0 - v\delta} = 1 \frac{C_0'}{C_0' - v'\delta} = 1 \frac{C_0''}{C_0'' - v''\delta} = 1 \frac{C_0'''}{C_0''' - v'''\delta}$$

vagy

$$k = 1 \frac{1}{1 - \frac{v}{C_0}\delta} = 1 \frac{1}{1 - \frac{v'}{C_0'}\delta} = 1 \frac{1}{1 - \frac{v''}{C_0''}\delta} = 1 \frac{1}{1 - \frac{v'''}{C_0'''}\delta} \dots 11$$

miből következik hogy:

$$J = \frac{v}{C_0} = \frac{v'}{C_0'} = \frac{v''}{C_0''} = \frac{v'''}{C_0'''} \dots$$

és végül, hogy telítéskor

$$v = J C_0, \quad v' = J C_0', \quad v'' = J C_0'', \quad v''' = J C_0''' \dots 12$$

amit úgy fejezhetünk ki, hogy telítéskor a víz térfogategységében jelenlevő *nannoplankton* egyedek száma *arányos* a *széndioxid koncentrációjával*, vagy ami azzal egyértelmű: hogy telítéskor a *nannoplankton* egyedek számának és a víz *széndioxidkoncentrációjának* viszonyát állandó szám

fejezi ki. Ha a 11. sz. egyenletben $\frac{v}{C_0}$ hányadosok helyébe mindenütt ezt a J állandót helyettesítjük be, akkor megkapjuk a makroheterogén rendszer sebességi állandóját adott C_0 széndioxid koncentrációjú oldatra telítéskor, ami nem egyéb mint

$$k = 1 \frac{1}{1 - J\delta}$$

Mint hogy J viszonzszámot fejez ki, teljesen különböző, hogy annak növekedését változatlan széndioxid koncentráció mellett a *nannoplankton* egyedek túlszaporodása, avagy változatlan *nannoplankton* szám mellett a széndioxid koncentráció megfelelő mérvű csökkenése okozza, mert mindkét esetben túltelítettség következik be. Fogjuk tehát úgy fel a dolgot, mintha a túltelítettséget a széndioxid koncentráció csökkenése okozta volna, akkor azonban a *Nernst-Brunner* féle törvény értelmében, miként azt fent már igazoltuk, a diffúzió sebesség csökken, ami azt jelenti, hogy ha a túltelítettség bekövetkezik, az egyes *nannoplankton* lények testébe kevesebb széndioxid diffundál az időegység alatt, mintha a víz *nannoplanktonnal* éppen telített, avagy telítetlen volna, amikor viszont több széndioxid képes az egyes sejtekbe diffundálni.

Mindezekből tehát az a végkövetkeztetés vonható le, hogy a *nannoplankton* a természetes vizekben csak egy a víz széndioxidkoncentrációjával arányos határig szaporodhatik el, mert e határon túl már csak a kisebb koncentrációnak megfelelő széndioxid mennyiség diffundálna az időegység alatt a sejtekbe, ami nemcsak a szaporodás és szervesanyag termelés beszüntetését, hanem a túltelítést okozó *nannoplankton* lények elpusztulását vonná maga után.

Mint hogy azonban a fenti tételek levezetésénél tett kikötések a természetben csak közelítőlegesen valósulnak meg, mert a *nannoplankton* lények testalakja többé-kevésbé eltér a gömbtől és bár azok kivétel nélkül igen parányiak, mégis különböző nagyságúak, az egy-egy vízfogatú vízben élő *nannoplankton* egyedek száma sem lehet szigorú pontossággal arányos a széndioxid koncentrációjával. Tény azonban és ezt már régen megfigyeljük, hogy azokban a vizekben, amelyek több hasznosítható, tehát szabad és u. n. félig kötött széndioxidot tartalmaznak, nagyobb mérvű a szervesanyag termelés, tehát a *nannoplankton* flóra is gazdagabb, mint a kevesebb széndioxidot tartalmazó vizekben. A szabad és féligkötött széndioxid mennyisége miként azt a bevezető sorokból tudjuk, szoros kapcsolatban áll a víz hidrokarbonát-ion tartalmával, aminek mértéke a víz savkötőképessége, vagyis lúgosága. A természetes vizek termelőképessége ezért függvénye a víz savkötőképességének, ami a *nannoplankton* mennyiségében is kifejezésre jut. — Ezt vizsgálataink alapján már égen megállapítottuk.

Mindezekből az a fontos és lényeges, hogy a *nannoplankton* csak egy bizonyos határig képes a vízben elszaporodni éspedig addig, amíg egyedeinek száma egy a víz hasznosítható széndioxid tartalmától meghatározott de a hőmérséklettől, valamint a fény intenzástól független értéket el nem ért. — Azt mondjuk, hogy ilyenkor a víz telítve van *nannoplanktonnal*, vagy más szóval a *nannoplankton* producensei és a szervenél külvilág között beállt az *egyensúlyhelyzet*. — Ha ennél tovább szaporodna a *nannoplankton*, akkor már nem diffundálna kellő mennyiségű széndioxid az algák testébe, minek folytán bekövetkeznék az éhezés állapota, ami nemcsak a szaporodás beszüntetését okozná, hanem végeredményben a *nannoplankton* egyedek elhalására is vezetne, ami addig tartana, míg az *egyensúlyhelyzet* ismét helyre nem áll. Ez azonban a természetben nem így történik, mert a producensek mellett ott vannak a konzumensek, amelyek a termelők szervesanyagait testükbe felveszik és ezáltal a termelők túlszaporodását meggátolják.

Az elmondottakból az a szerfelett érdekes következtetés vonható tehát le, hogy fogyasztók nélkül a *nannoplankton* szaporodása csakhamar holtpontra jutna, hiszen tulajdonképpen a fogyasztók teszik lehetővé a producensek termelő munkájának folyamatosságát azáltal, hogy a *nannoplankton* egyedek számát csökkenteni törekszenek és így túlszaporodásukat lehetetlenné teszik. Minél intenzívebb a producensek termelése, annál több szervesanyagot raktározhatnak fel testükben a konzumensek és annál intenzívebben szaporodnak. Ha viszont a konzumensek fogyasztása túlszaporodás folytán nagyobb lenne, mint a producensek termelése, akkor már a víz széndioxid koncentrációjával egyensúlyban álló termelők számát csökkentenék, tehát saját szervesanyag szükségletük lét rejtőtté korlátoznák. Ekkor viszont nemcsak növekedésüket és szaporodásukat volnának kénytelenek beszüntetni, hanem szélsőséges esetekben éhen is pusztulnának. Ilyetén módon a konzumensek és producensek közötti egyensúlyhelyzet ismét helyre áll, vagyis azok egymást kölcsönösen egyensúlyban tartják.

A producensek termelő munkáját tehát a konzumensek tartják üzemben, a konzumensek túlszaporodását ellenben a producensek termelése korlátozza, másszóval termelés és fogyasztás egymást egyensúlyban tartják. Ez az ideális egyensúlyhelyzet azonban a természetben tökéletesen soha sem valósulhat meg, mert az életterben termelt szervesanyagok egész mennyisége élőanyag alakjában nem tartható fenn. A környezeti tényezők (hőmérséklet, fényerősség, sótartalom stb.) ingadozásai következtében ugyanis az egyes producensek és konzumensek életfeltételei állandóan változnak, és ezért azok egy része időnkint elpusztul, hogy más szervezeteknek adjon helyet. Az élőanyag egy része tehát élettelen szervesanyaggá válik, de élettelen szervesanyagok a váladékok és ürülék útján is állandóan kerülnek a vízbe. Az elpusztult szervezetek testmaradványai szilárd állapotban a mélység felé süllyednek, az élettelen szervesanyagok másik része pedig oldott állapotban van jelen a vízben. Ugy előbbiek, mint utóbbiak a reducensek zsákmányává lesznek, világos tehát, hogy az életterben a producensek és konzumensek mellett kisebb-nagyobb mennyiségben mindig jelen kell lenniük a reducenseknek is.

Könnyű már most belátni, hogy a sűrűbb népességű jóltáplált, vagy *eutrof* életterben az elhalt szervesanyagok mennyisége nagyobb, mint a ritkán benépesedett, kevésbé jól táplált *oligotrof* vizekben. Természetes tehát, hogy az *eutrof* életterben sokkal több reducens is él, mint az *oligotrof* vizekben. Ennek ellenére sem képesek az *eutrof* vizek reducensei az elhalt szerves vegyületeket egész mennyiségükben elbontani, mert azok fenékelé való süllyedésének időtartama túl rövid ahhoz, hogy ez a folyamat magában a vízben végbemehessen. — Ezért az *eutrof* vizekben az elhalt szilárd szervesanyagok nagy része a fenéken felhalmozódik és ottan az u. n. *rothadó iszapot* (*Faulschlamm*) alkotja, amit svéd műszóval *gyttjának* is neveznek. Az *eutrof* vizekben tehát a körfolyamat nem megy tökéletesen vége, amit úgy is fejezhetünk ki, hogy a körfolyamat nem reversibilis, a biológiai egyensúly tehát labilissá válik.

(Folyt. köv.)

Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai.

Írta: Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos (Sopron).

(Folytatás).

A *patakiszajbling*, vagy *amerikai patakigalóca* (*Salmo fontinalis Mitchell*) Északamerika keleti részén lakik. Európába a szivárványos pisztráanggal egy időben hozták. Hazájában ez a faj is több alakra oszlik. Némelyek életük nagy részét a tengerben töltik el. Európában az édesvizekben állandósult változatát hozták be. Mint tudományos nevük is elárulja, ez a változat a patakok legfelsőbb szakaszán, forrásvidékein él. A hideg, gyorsfolyású vizeket kedveli, oxigénigénye — mint általában a források halaié — kisebb, mint a pisztrángé.

Színe élénk; háta barna vagy zöld színekkel márványozott; oldalán vörös vagy zöld pontok láthatók; a mell, has és az alsó úszó fehér szegélyű. A hímek nászruhája nagyon díszes. Metzger G. találó jellemzése szerint olyanok, mint „egy rikítóan kifestett amerikai filmcsillag”. A téli hónapokban ívik. Tápláléka ugyanaz, mint a sebespisztrángé, csak abban eltérő némileg, hogy nagyon szívesen fogyasztja a puhatestű állatokat. A fejlettebb példányok ragadozók. A pisztrángoktól eltérően csapatokban él és táplálékát állandó keresgéssel, utánajárással szerzi. Általában sokkal élénkebb, bátrabb hal s a kiszélesedő vízfolyásokat sem kerüli el.

Hazájában nagyon kedvelik, mert húsa izletes. Változatai nagyon különböző növekedésűek. A magashegyi vizekben élő változatok csak újjnyi hosszúságra nőnek, de Európában *von dem Borne* adatai szerint 8½ kg-os példányokat is megfigyeltek. Átlagosan azonban 3.5—4 kg súlyra növekednek.

Európában eleinte nagyon divatos hal volt. Inkább a tógazdaságokban kísérleteztek vele s a szabad vizek benépesítésére nem használták. *Walter E.* 1913-ban még azt írta róla, hogy az összes meghonosított halfaj között a legjobban alkalmazkodott az európai viszonyokhoz. A lelkesedés azonban hamarosan megcsappant. A mesterséges tenyészetekben ugyanis nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Növekedésében hanyatlott, húsa pedig kevésbé izletesnek bizonyult a pisztrángokénál.

A szabad vizekben jobb eredményt értek el vele. Itt azonban élénkebb természete miatt elnyomta a sebespisztrángot. Ezzel egyébként könnyen keresztesződik, de ivadéka, a szép és élénkszíntű „tigrispisztráng”, meddő. Jelentősége mindezek miatt erősen megcsökkent s tenyésztésével jelleme csak néhány tógazdaság foglalkozik.

Répássy adatai szerint a világháború előtti években betelepítését nálunk is megkísérelték. Arra vonatkozólag, hogy jelenleg előfordul-e hazai vizeinkben, nincsen adatunk. A volt Ausztria területén is nagyon ritka már. A schladmingeri Untertal-patakról tudjuk, hogy még előfordul benne.

Lehetséges azonban, hogy életigényeinek alaposabb megismerése után ismét szerephez fog jutni. Előnyös és értékes tulajdonságai a gyors növekedés, a szabályozott, búvóhely nélküli vízmederben való megmaradása és helyhűsége. Legjobban a 10 fokos alul maradó vizekben érzi magát. A kisebb vizek, főleg a *forráspatakok benépesítésére nagyon alkalmas*. Legújabbban (1940) Metzger G. ajánlja a nagyon kicsiny, de állandóvízű patakok benépesítésére. Olyan ivadékokat helyezett ki, melynek még kevés szikzacskója volt. A május végén 6 cm hosszúságú halak szeptember végére 15 cm hosszúra növekedtek. A következő év, április havában 21 cm hosszúak és 90—100 gr súlyúak voltak. A 30 cm hosszú hal már 300 gr-os és így étkezésre felhasználható. Ezt a második év októberében éri el. Egyik patakban a kihelyezett ivadék 30%-a, másodikban csak 10%-a maradt meg. A patak 3 km hosszúságára 2000 db ivadékokat helyezett ki, melynek 15—20%-a fejlődött tovább, a többi elveszett. Így minden tíz méterre átlag egy hal jutott, ami a fejlődés szempontjából a legkedvezőbb. Minthogy az addig haszon nélkül tovafolyó patakokról volt szó, nagyon szép siker, ha bennük 50—75 kg hal fejlődik ki s ezért Metzger nagyon pártjárja a patakiszajblingnak.

Betelepítésére nálunk is lehetne gondolni, főleg az olyan kis patakokban és vizekben, melyek a sebespisztráng számára alkalmatlanok. Húsát izletesnek mondják s horgászata (kis vizek) sok örömmel jár.

* * *

Répássy ismert könyvében („Édesvízi halászat és halgazdaság”) olvassuk, hogy a világháborút megelőző időkben hazánk vizeiben a *skótpisztráng*, a *bíborpisztráng* és a

boszniaipisztráng tenyésztésével is foglalkoztak. A teljesség kedvéért lássuk ezeket is röviden.

A *skót- vagy loch leven-pisztráng* a sebespisztráng egyik tájfajtája. A törzsfajtól jelentéktelen anatómiai bélyegektől eltekintve főleg a színezete különbözteti meg. Teste ezüstösen fehér. Eredeti lakóhelyein: a skóciai tavakban és folyókban élő példányok testén a piros pettyezés hiányzik. *Neresheimer* szerint a kontinensen kikeltett példányokon a törzsfajnak ez a jellegzetes bélyege kisebb pettyek alakjában megvan. Az európai vizekben főleg a sebespisztráanggal való keresztezés céljából használták abban a reményben, hogy gyorsabb növekedési képessége utódaira is átöröklődik. Újabbban nagyon keveset lehet hallani felőle.

Répássy szerint a Poprádvölgyi Halászati Társulat 1912-ben 18.000 db skótpisztráng-ivadékokat helyezett ki.

A *bíborpisztráng* közeli rokona a szivárványos pisztráng. Nagyon keveset tudunk róla. Répássy a szivárványos pisztráng változatának tartja. Az európai leírások szerint az oldalán végigvonuló feltűnően széles és élénkszíntű sáv jellemzi. Ez a jegy jól illik arra a pisztrágra, melyet Amerikában önálló faj gyanánt *Salmo Clarkii* néven írtak le. Ma már azonban nem lehet eldönteni, hogy ennek a fajnak, vagy valamelyik más rokonának petéit hozták-e Európába. *Ehrenbaum* nem emlékezik meg róla.

A világháború előtti halászati szaklapok hirdetési rovataiban kihelyezésre alkalmas ivadékat sűrűn ajánlották. Ez ma már teljesen megszűnt s a bíborpisztrángról semmi híre se hallatszik.

A *boszniaipisztráng* rendszertani helyét közelebbi adatok hiányában meghatározni nem tudjuk. Valószínű, hogy a sebespisztrágnak Bosznia, Hercegovina és Dalmácia vizeiben élő nagyobb növésű változata volt. *Heckel J.* önálló fajként (*Salar dentex*) írta le. Nem valószínű, hogy a Répássy-tól említett halak az ú. n. Narenta-pisztrángok lettek volna, mert ezek szabad szemmel is jól látható nagy pikkelyeik által feltűnően elütnek a sebespisztrángtól. Répássy szerint 1912-ben a nyustyai költőházban nevelt ivadékból 7700 darabot helyeztek ki.

A PISZTRÁNG ELLENSÉGEI.

Egy előző fejezetekben már megemlékeztünk a pisztráng *versenyitársairól*, vagyis lakóhelyének olyan állatairól, melyekkel a táplálékért, élőhelyért, ivási lehetőségekért állandó küzdelmet kell folytatnia. Most a pisztráng *ellenégeit* fogjuk tárgyalni. Csak röviden fogunk megemlékezni ezekről. A kérdés behatóbb ismertetése messze meghaladná a jelen dolgozatunk keretét. Az érdeklődőnek nagy szakirodalom áll rendelkezésére, amelyből *Huempel*: „Die Fischfeinde aus der höheren und niederen Tierwelt“ (Handbuch der Binnenfischerei, I. kötet) című munkáját különösen ajánljuk.

Mint minden halnak úgy a pisztrágnak is igen sok ellensége van. Az állatvilág minden osztályában találunk olyan tagokat, amelyek ikráját, ivadékat vagy magát a halat pusztítják.

Az emlősök közül a három kimondott haledő: a *vizi cicakány*, a *nyérc* és a *vidra* a pisztrággal azonos területen él és ott, ahol előfordulnak, jelentős kárt okoznak soraiban.

A *vizicicakány* (*Neomys fodiens Pall.*) eléggé gyakori a hegyi vizek mellett is. Fészket a bozóttal benőtt vízpartokon építi. Több kijáratot készít, melyek részben a vízbe nyílnak. Nem csak a lerakott ikrában okoz jelentős kárt, hanem a 10—15 cm. nagyságú halakat is megtámadja. Az ivadék nevelő szakaszokon igen jelentős károkat okozhat. Megsebzett, különösen a farki részen megharapott halak garázdálkodásukat mutatják s ha ilyeneket látunk, tudhatjuk, hogy ez az ügyes kicsiny ragadozó működik területünkön. Erélyesen pusztítani kell. Fogására nagyon jól beváltak a hallal felcsalizott, lecsapó egérfogók. Pusztítására jól megfeleltek a különböző mérgező eljárások is.

A *nyérc* (*Foetorius lutreola L.*) a Felvidékek vizeinek mentén él. Fő táplálékául halak, rákok szolgálnak. Minthogy nagyon ritka, azért a pisztrángállományban végzett kártétel csak helyi jelentőségű. (Ritkasága miatt nem kell elpusztítanunk, hanem lehetőleg üldözzük el a területünkről.)

A *vidra* (*Lutra lutra L.*) gyakrabban előfordul, mint az előbb említett rokona, a nyérc. A halas vizeket a hegyek közé is követi. Lakását rendszeren a sűrű bokros helyeken, a vízparton készíti. Lakásához több bejáratot is épít s ezek közül legalább egy mindig a víz tükre alá vezet. Fő tápláléka a halak s minthogy egy méternél hosszabbra is nőhet, azért nagyon sok halra van szüksége. Ha naponta csak egy kilogramnyi halat fogyaszt el, akkor is igen érzékeny károkat okoz a pisztráng állományában. Ha valamely pisztrángos víz mellett felüti tanyáját, ott a víz rövidesen elnépte-

lenedik s így nem csodálkozhatunk azon, hogy a halvilág legveszedelmesebb állati ellenségének tartják mindenütt, ahol előfordul. Kiváló úszó és bukó állat, a hal üldözésében nagyon kitartó s így a gyorsan úszó pisztráng sem menekülhet előle. Nagyon óvatos állat, ezért lelövése, fogása igen nagy elővigyázatot igényel. Fogására vonatkozólag sokféle eljárás van, melyeket itt nem akarunk ismertetni. Az érdeklődő megtalálhatja Lovassy Sándor kitűnő könyvében („Magyarország gerinces állatai és gazdasági vonatkozásai” — a Kir. Magyar Természettudományi Társulat kiadása).

Hazánk állatvilágában azonban a vidra is mind ritkább állattá válik. A halászatra nagyon káros volta mellett is védelemre van szüksége, nehogy erőteljes pusztítása úgy elűntesse, mint a hódot, mely régebben szelvényben el volt terjedve hazánkban is. A természetvédelem tehát a vidrának is pártjára kell s kíméletet kér számára. Németországban egyesenes védett állatnak nyilvánították s az 1934. évi birodalmi vadászati törvény megtiltotta mind a lövéfegyverrel való vadászatot, mind a csapóvással történő fogását, hogy a birodalom állatvilágának természeti emlékeiként fennmaradasson. A halgazdaságok tulajdonosainak erősen indokolt kérésére azonban megengedték, hogy valamely helyen történő elszaporodásának kíméletesen gátat vessenek. A halászok indokolt aggodalmi ellenére mi is ilyen értelemben kérünk kíméletet a vidrának, faunánk e jellegzetes tagjának számára.

Az említett emlősökön kívül alkalmilag elfogják a part-hoz közel úszó pisztrángot: a vadmacska (*Felis catus* L.), a róka (*Alopex vulpes* L.), a görény (*Foetorius putorius* L.), a menyét (*Foetorius nivalis* L.), a nyest (*Mustela foina* Erxl.). Sőt még a barnamedvévről is mondják, hogy látták, amint a sebes hegyi patakokban pisztrángot fogott... A kártételük azonban az ívó halaktól eltekintve rendszerint egész jelentéktelen, mert többnyire a beteg, már magukkal tehetetlenül vergődő halak esnek zsákmányul ezeknek a szárazföldről, a partról halászó ragadozó állatoknak.

A pisztráng ikrájában és ivadékában kisebb károkat okozhat a hegyi vízek mellett is gyakran előforduló nagy pocok (*Paludicola amphibius* L.) és szintén az ikrákat pusztító pézsmapatkány (*Fiber zibethicus* L.) is. Hazai faunánknak ez az újabb jövevényét, mivel a patakok rákállományában is igen nagy pusztítást végez, a pisztrángos vizek mellett megtérni nem lehet.

A házi macska (*Felis domestica* Briss.) is nagyon szívesen fogyasztja a halat s így különösen az ivadéknevelő szakaszokon jelentős károkat okozhat. Itt tehát ki kell irtani, vagy elűldözni.

A Madarak osztályában is vannak fajok, melyek a halakat pusztítják. A halevő madárfajok azonban rendszerint az állóvizekben (tavak, nagyobb tócsák, mocsarak) vagy a lassan folyó vizekben garázdálkodnak. A pisztrángos vizekhez ritkán vetődnek el s azért itt egyedül csak a hegyi vizek mellett gyakran megtelepedő jégmadár (*Alcedo ispida* L.) okozhat jelentékeny károkat. A víz fölé hajló fa- vagy bokorágakon lesben ülő madarat nagyon szép és tarka tollazata ellenére is nehéz észrevenni. Vizi rovarok mellett halakkal is táplálkozik. A megfigyelések szerint naponta mintegy 15 darab újjnyi nagyságú halat fogyaszt el. Ritkasága miatt azonban lehetőleg ne üldözzük ezt a gyönyörű madarat s legfőképpen az ivadéknevelő vizek környékén való jelenlétét ne törjük.

A hegyi patakok mellett él a vízi rigó (*Hydrobata cinclus* L.) is. A pisztrángos vizek tulajdonosait nagyon nehéz meggyőzni arról, hogy ez a csinos, kedves madár a halállományban semmiféle kárt sem okoz. Számos gyomorvizsgálat kiderítette, hogy táplálékul apró rákféléket, kérész- és szita-kötőlárvákat, csigákat, férgeket fogyaszt. Minthogy táplálékának jórészt a vízben fekvő kövek felforgatásával szerzi, még a pisztráng versenytársának (konkurrensének) sem tarthatjuk. Ha némelykor el is kap egy-egy apró, főleg beteg vagy sérült halat, ezzel alig okoz kárt. Ritkasága is meg kívánja minden természetkedvelő halásztól, hogy ne üldözze és ne pusztítsa.

A többi halpusztító szárnyas: a vöcskők, récék, stb. vándorlásuk közben, alkalmilag a pisztrángos vizek csendesebb részein megállapodnak. Kártételük rendszerint egészen jelentéktelen. Viszont a szürke gém (*Ardea cinerea* L.) már számottevő kárt okozhat, mert a hegyvidék állóvizei mellett telepedve, kóborlásai alkalmával a kisebb patakokat is felkeresi. Naponta legalább egy fél kilogrammnyi halat fogyaszt el, még jóllakottan is agyonüti, megsérti az eléje kerülő nagyobb halakat is.

A pisztrángos vizek számára komoly veszedelmet jelent a kártékony kacsák környékén a házi kacsá (*Anas boschas* do-

mestica), melyek sok helyen nagyobb csapatokban lepik el a patakokat. Fogyasztják a pisztráng táplálékát, pusztítják ikráját és elkapják az ivadékot. Kielégíthetetlen falánkságuk miatt a pisztrángos vizektől távol kell tartani őket.

A Hüllők osztályából a vizisikló (*Tropidonotus natrix* L.) és a kockás sikló (*Tropidonotus tessellatus* Laur.) leginkább hallal táplálkoznak. A kockás sikló a melegebb vizet kedveli ezért csak egészen kivételesen fordul elő a pisztráng által lakott területen. A vízi sikló is csak a dombvidékig hatol fel, itt a lassúbb folyású vizekben kárt okozhat az ivadékban s így irtani kell őket. Viszont arról is tudunk, hogy a pisztráng is megtámadja a vízi siklót. Egy németországi halász egy 1 $\frac{1}{4}$ kg-os pisztrángot fogott, mely egy 58 cm hosszú vízi siklót nyelt le. (Allg. Fischerei-Zsg. 1940. 22. sz.).

A kétéltűek közül a kecskebéka (*Rana esculenta* L.) a dombvidékek pisztrángos vizeit is felhatol. Szerepe még tisztázatlan. Egyesek ivadékrablónak mondják, mások azonban védelmére kelnek. Mi a pisztrángos vizek mellett megfogott kecskebékák gyomrában többször találtunk 4–5 cm hosszú pisztrángivadékot. Valószínűnek tartjuk azonban, hogy a kecskebékától lenyelt halak a víz felszínén úszkáló beteg példányok voltak. Nem tudjuk elképzelni, hogy a víz színén, vagy a vízparton leleskedő béka az egészséges, fúrge és óvatos pisztrángot a vízben el tudná fogni. Azt is szeméret vetik, hogy a lerakott ikrában okoz károkat. Ez az állítás azonban téves, mert a kecskebéka csak a mozgó zsákmányt kapja be. Kétségtelen azonban, hogy falánksága miatt a pisztráng elől nagyon sok értékes táplálékot fogyaszt el. A pisztránghorgásznak is sok bosszúságot okozhat, mert zavarja a horgászatban. A vízparton sütkérező kecskebékák ugyanis az óvatosan haladó horgász előtt hirtelen fejest ugranak a vízbe s csobbanásukkal elriasztják a pisztrángokat. Ezek miatt a kétségtelenül kellemetlen tulajdonságaik miatt ne engedjük meg, hogy pisztrángos vizeinkben túlságosan elszaporodjanak.

A hegyvidéki vizekben is előforduló nagy götte (*Molge cristata* Laur.) a halivadékot már lárvakorában is pusztítja. Az álló vagy lassú folyású vizeket kedveli s ezért a pisztrángos vizekben okozott kártétele általában jelentéktelennek tekinthető. Ha az ivadéknevelő vizekben megjelenik, akkor el kell tüntetni onnan. Nyeles túllhálójával könnyen kifogható.

A pisztráng ellenségei között a legveszedelmesebbek a társaságában élő ragadozó halak. Hiszen ezek osztják meg vele az életteret, az élőhelyet. Ezek vannak állandóan a nyomában s így nemcsak az ivadékot, hanem a fejlettebb halak sorait is erősen megtizedelhetik.

A Halak osztályából a következő fajok pusztítják a pisztrángokat:

A botos kölönte (*Cottus gobio* L.), melynek kártevéséről és irtásáról már előbb megemlékeztünk.

A tarka menyhal (*Lota lota* L.) szintén veszedelmes ellensége a pisztrángféléknek. A gyorsfolyású hegyi vizekbe is felhatol. Egyformán pusztítja az ikrát és az ivadékot s tömeges fogyasztása révén igen érzékeny károkat okozhat. Éjjel jár tápláléka után, a nappalt parti üregekben, gyökérezet között rejtőzködve tölti el. Fogására csak megfelelő varszak felállítása ajánlatos, mert az éjjelre kihelyezett horogra a pisztráng is reáremeg. A parti üregekből kézzel is ki lehet fogni. Elég jó eredményt lehet úgy is elérni, hogy a vízbe közönséges drainage-csöveket süllyesztünk. Búvóhelyeket keresve a tarka menyhal szívesen elfoglalja azokat. Időnként kiemeljük a csöveket, de az egyik végét még kiemelés előtt tenyerünkkel elzárjuk s a másik végével fölfelé gyorsan a partra dobjuk ki. A menyhal így nem menekülhet belőle.

A fejes domolykó (*Squalius cephalus* L.) is veszedelmes ellensége a pisztrángnak. A 2–3 kg. nagyságúra megnövő hal a pisztrángos víztáj középfolyásáig is felhatol. A táplálékban gazdag, alacsony szintű vizek fejes domolykója békés természetű, mert táplálékában nem válogatós: apró vízi állatok mellett növényeket is fogyaszt. Ámde az aránylag szegényebb táplálékú felsőbb szintű vizekben veszedelmes ragadozó, mely nemcsak a pisztrángikrát, hanem az ivadékot is felfalja. Még a 10–15 cm hosszúságú pisztrángot is bekapja s ezért az idősebb ivadék soraiban is jelentékeny károkat okozhat. — Növekedése rossz (csak a negyedik életévében éri el a 30 cm hosszúságot), húsa lágy, izetlen és szálsós s ezért a fejes domolykó gazdaságilag teljesen értéktelen, igazi „gyomhal.” Konyhai értékére nagyon találó a következő régi német mondás: „Man kochte oder brate den Döbel, So schmeckt er allezeit übel...” E mondást magyarul így fordíthatjuk le: „Főzd vagy sütsd a domolykót, Nem kapsz abból sose jót...”

A fejes domolykó 25—30 cm hosszúságú példányait nagyon nehéz nemzetségének másik fajtától, a békés és jóval kisebb növésszerű nyúldomolykótól (*Squalius leuciscus* L.) megkülönböztetni. Mivel a két faj a gazdaságosság szempontjából különböző értékű, azért megismerése fontos dolog. Legmegbízhatóbb faji jegyeik a következők:

a) Fejes domolykó: szája nagy, egészen az ornyílásig hasított; az alsó úszó széle domború, a pikkelyek nagyok. Képletük: 7—8/45—46/3—4. Gerincének csigolyaszáma 40.

b) Nyúldomolykó: szája kicsiny, hasítéka nem ér az orr vonaláig, az alsó úszó széle homorú, a pikkelyek kicsinyek. Képletük: 7—8/47—52/4. Gerincének csigolyaszáma 42.

A fejes domolykó a pisztrángos vizekben nagyon káros, azért tőlünk telhetően irtuk. A nyúldomolykó azonban közömbös, sőt azáltal, hogy a nagyobb pisztrágnak táplálékul szolgál, inkább hasznosnak vehető.

Egyes vizekben a közönséges csuka (*Esox lucius* L.) is előfordul a pisztrángok társaságában. Mint azt az erre vonatkozó megfigyelések igazolták, a zsákmányát lesből megrohánó csuka aránylag igen kevés pusztítást okoz a pisztrángok soraiban, mert azok jelentékenyen jobb úszók és könnyen elmenekülnek előle.

A pisztráng ellenségei között kell megemlítenünk a dunai galócát (*Salmo hucho* L.) is. Ez a rabló hal azonban maga sokkal értékesebb, mint a pisztráng s ezért jelenléte a pisztrángos vizekben gazdaságossági szempontból károsnak nem mondható. Minden nagyobb pisztrángban meg van a kannibáli hajlam, ezért a 1/2 kg-nál nagyobb példányokat ne tőrjük meg vizeinkben.

A Rovarok világának is számos tagja káros a halászat szempontjából. Egyes fajok a halak táplálékát fogyasztják, eleszik előlük a táplálékul szolgáló szervezeteket, más fajok pedig az ikrát és az ivadékokat pusztítják. Némelyeknek teljesen kifejlett (imago) alakjaik károsak, másoknak az álcaképeik. Ámde éppen a legveszedelmesebb rovarkárosítók (csikbogarak, szitakötőálcák) a lassúfolyású, melegebb vizeket kedvelik s ezért a pisztráng szempontjából csak a növényzettel benőtt ivadéknövelő árkokban válhatnak veszedelmesekké. A rovarok elleni védekezésül némelyek azt ajánlják, hogy az iszapos vízfenéket ki kell kotorni, de ezzel az eljárással rontanánk a víz tápláléktermelő képességét s így több kárt okoznánk, mint hasznot. Védekezésünk eredményesebb lesz, ha a káros rovarokban gazdag vízszakaszon a vízfolyás sebességét növeljük. A legnagyobb veszedelmet jelentő szegett csikbogár (*Dytiscus marginalis* L.) elszaporodásának meggátolása, illetőleg tartózkodásának megnehezítése érdekében az a módszer vezet legjobban eredményre, ha a partról a vízre hajló fűféléket kitépjük és eltávolítjuk. Különös figyelemmel legyünk a *harmatkására* (*Glyceria fluitans* R. Br.), melynek levélfetét a csikbogár nagyon szereti petéinek lerakására kiválasztani. Itt kelnek ki a petékből a ragadozó álcák is s levélzet sűrűjében rejtőzködve lesnek és támadnak az arra úszkáló pisztrángivadékra.

Az ivadéknövelő árkokat igen ajánlatos állandóan szemmel tartani és kisebb tüllhálóval többször meggyőződni arról, van-e bennük sok káros rovar. Ilyenkor a hálóval való kifogással tetemesen meggyéríthetjük a számukat. Ha ilyen szempontból elhanyagoljuk a tenyésztőhelyeket, akkor az elszaporodott rovarok óriási pusztításokat okozhatnak.

A pisztráng ellenségei közé kell sorolnunk *élszköddőt*, parazitáit is. Ezek kikerülhetnek mind az állat-, mind a növényvilágból. Egyes élszköddő fajok a hal külső testén tanyáznak (*külső élszköddők*), mások a hal belsejében élnek (*belső élszköddők*). A külső élszköddők a hal bőrén és kopolytúin élnek, a belső élszköddők többnyire a könnyen hozzáférhető belső szerveken tanyáznak, így a bélcsatornában, kopolytúik belsejében; betokozódott állapotukban pedig a zárt szervekben is megtalálhatók, így az izmokban, úszóhólyagban, a szem belsejében, májban, stb.

A pisztrángok élszköddőit nem sorolhatjuk fel mind, hiszen ez nem lehet a célunk. Csupán néhányra akarunk rámutatni.

Az állati külső élszköddők között a pisztráng ivadékára rendkívül veszedelmes egy mikroszkópikus kicsinységű (0.02 mm hosszú és 0.01 mm széles) *ostoros véglény* (*Flagellata*), az úgynevezett *Costia necatrix* Hen.) Belekapaszkodik a hal bőrébe és kopolytúiba s ott helytől életmódot folytatva él, gyorsan szaporodik s az egészen fiatal pisztrángivadék tömegpusztulását okozhatja.

A *Chilodon cyprini* Moroff nevű ázalékállatka (*Infusoria*) is mikroszkópikus véglény (0.07 mm hosszú, 0.04 mm széles); a hideg vizekben nem tartózkodik szívesen s így csak ritkán fordul elő a pisztrángokon. De a melegebb tenyésztő árkokban veszedelmes lehet.

A soksejtű állatok (*Metazoa*) közül különösen a melegebb vidékek vizeiben a pisztrángra is veszedelmes lehet a hal-

pióca (*Piscicola geometra* L.). Ez az igazi külső élszköddő sokszor 5 cm hosszúságú is elérhet s a hal bőrére kapaszkodva vért szív. Gyakran több példány is rátapadhat a pisztráng bőrére. Veszedelmes lehet azáltal is, hogy szívébe közben a gazdaállattal vérebe juttatja a *Trypanosoma* nevű ostoros véglényt, mely ott élszköddve és elszaporodva a gazdaállat pusztulásához vezethet.

A mi pisztrángjainkon nagyon ritkán figyelték meg a *pisztrángtetű* (*Argulus coregoni* Thorell) nevű külső élszköddőt, mely azonban már az alsóbbrendű rákokhoz (*Branchiura*) tartozik. A hal bőrén és kopolytúin élszköddik. A *Salmonidák* jellegzetes élszköddőjeként ismerik, bár néha más halakon is megtalálható.

A növényvilághoz tartozó külső élszköddők közül különösen a *Saprolegniaceák*hoz tartozó penészgombák lehetnek károsak. Főleg a szennyes vizekben élő halakat támadja meg s bőrüket és az alatta levő izomzatot pusztítja el annyira, hogy sokszor a gerincoszlop is láthatóvá válik. Nagyon nehéz védekezni ellene, mert a gombafonalak a bőr és izomzat mélyebb rétegeibe nyúlnak szét. A tiszta vízben élő pisztrángok a fertőzésnek kevésbé vagy egyáltalában nincsenek kitéve.

A belső élszköddők száma is nagy. A *Trypanosoma* nevű vérparazitáról már megemlékeztünk. A bélben élszköddik az *Octoruitus intestinalis truttae* Dujardin-Schmidt nevű véglény (*Flagellata*), mely főleg az ivadékok és a fiatal pisztrángokat pusztítja. Idült bélgyulladás okoz. Sokszor az epehólyagban is tömegesen megtalálható. A *Neorhynchus rutili* Müll. nevű horgasfejú féreg (*Acanthocephala*), továbbá az *Acanthocephalus anguillae* Müll. nevű horgasfejú féreg régóta ismeretesek s fejlődésük egyes szakaszaiban a halak és a pisztrángok belében is veszedelmes élszköddők. A pisztrángok belélszköddője az *Echinorhynchus truttae* Schrank nevű 2 cm hosszúra növő horgasfejú féreg, szintén régóta ismeretes.

A *laposférgek* (*Cestodes*) osztályából a pisztrángokban is él az emberre nézve is veszedelmes *Diphyllobothrium latum* L. nevű pántlikagilisztának lárvaalakja. Nemcsak a bélben hanem az izmokban és egyéb belső szervekben is megtalálható. Az álcája az ember belében több méter hosszúságú kész állattá fejlődik s vérszegénységet és emésztési zavarokat okozhat. Ahol a halat kevésbé sütik-főzik, vagy nyersen is fogyasztják, pl. Japánban, ott általános népfertőzésről is tudunk. Ezért is kell a halat mindig jól megfőzni és meg sütni!

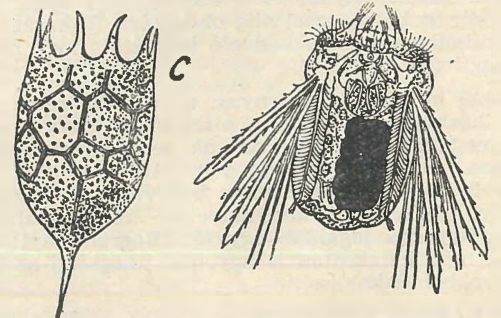
Csak a pisztrángfélék bélcsatornájában élszköddik az *Aobothrium crassum* Bloch. nevű galandféreg, mely 50 cm hosszúra is megnőhet. A féreg álcaalakját apró vízi rákokban (*Cyclops*) éli le s ezek elfogyasztásával fertőződnek a pisztrángok. A hal a nagyobb tömegű fertőzés következtében elpusztul.

A *Triaenophorus nodulosus* Pall. nevű laposféreg egyik fejlődési (álca) alakja fiatal halak, főleg a pisztrángivadék májában él. Tömeges fellépésük esetén széttroncsolják azt s a gazda állattal elpusztul. Főgazdája a csuka. Ezért — hol fellépett — az ellene való védekezés céljából lehetőleg ki kell irtani minden csukát.

A fonálféreg (*Nematoda*) közül a pisztrángokra nézve nagyon veszedelmes lehet a bélben élszköddő *Ascaris obtusa caudata* Rud. nevű orsósgiliszta (bélgiliszta), mely 8 cm hosszúra is kifejlődik s a halak között nagy pusztulást idéz elő. — Ide tartozik valószínűleg egy másik fonálféreg az *Agammonema* egyik faja is, melynek eddig csak az álcaalakja ismerjük, a kifejlett alakot azonban nem. Az álca a pisztrángokban a bél és egyéb belső szerveket pusztítja s okoz súlyos gyulladásokat és pusztulást.

Fonálféreg az *Ancyracanthus cystidicola* Rud. nevű veszedelmes élszköddő is, mely eddig csak a pisztrángok úszóhólyagjából ismeretes. Százával találtak már belőle az úszóhólyagban.

(Folyt. köv.)

Természetes haltáplálék. — Kerekcs férgek.

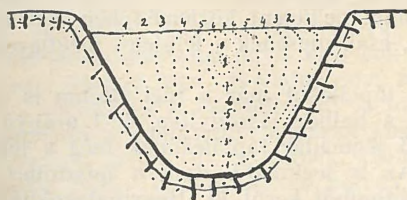
A vízfolyások jellegzetességei.

Irta: ifj. dr. Szabó Zoltán.

(Folytatás.)

A vízjáráson kívül van még olyan fizikai fogalom kör, amely a vízfolyás életére és minden egyes szakaszára jellemző. Ilyen többek között a *vízsebesség*, azaz a víz gyorsasága a vízfolyást befogadó mederben. A víz sebességének a nagysága, ennek változásai és a sebesség következtében a vízfolyás természete, viselkedése jellemző a vízfolyás életére, külső megnyilvánulására. Ha valamely vízfolyás utja meredek lejtőn vezet le, vagy bővívíű és ez kénytelen szűk mederben elfolyni, a gyorsasága, sebessége fellélenül nagyobb, mintha sík, lapályos helyen és széles mederben folydogálna. A vízsebesség a vízfolyást egész életében végig kíséri. A vízfolyás, legyen az ér, csermely, csurgó, patak, folyó v. folyam, valamennyi idő elmulásával bizonyos távolságot tesz meg, s az időegység alatt megtett út neve a sebesség (jele: méter/másodperc = m/sec). Minél nagyobb ez az érték, annál nagyobb sebességgel halad tova az a vízfolyás.

Elegendő a vízfolyás életét csak a vízsebesség sorozatos számszerű adatainak felsorolásával jellemezni. — A vízsebességgel, azaz ennek változásaival számos egyéb,

1. ábra.

A sebesség eloszlásának ábrázolása a folyó keresztmetszelyében. A szaggatott vonalak az egyforma sebességű helyeket kötik össze. A legnagyobb sebesség e rajzon a szelvény középpontjában van.

a vízfolyásra jellemző, tényező párosul, melyek szoros kapcsolatban állnak a vízfolyás természetével, s a környezet megnyilvánulásaival.

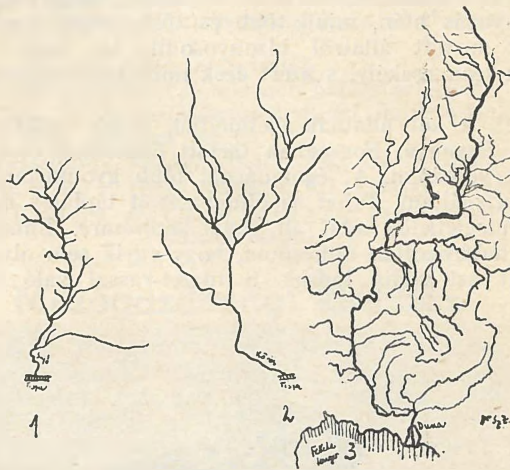
A vízfolyás sebességének egy bizonyos hosszszelvényben a legnagyobb értékét nevezik a *víz sodrának*, a víz sodrától függ az illető helyzetben a *hordalék szállítás és lerakás*, a *völgy-meder képzés*, valamint a különböző *áramlások* és a *forgó-örvénylet* mozgások.

Ha a vízfolyás medrében lélesítünk egy keresztmetszelynt és ennek különböző pontjaiban halározzuk meg a víz sebesé és azt fogjuk találni, hogy annak értéke mindenütt más és más lesz. Eme érték ingadozásnak magyarázata a sebesség vízfolyás menti eloszlásában rejlik, ugyanis a vízfolyás egyforma sebességű volna minden helyén, ha a meder keresztmetszete mindenütt egyforma falu, alapu és esésű lenne. Továbbá, ha a vízfolyás hordalékot nem szállítana és kanyarmentesen folyna. A legnagyobb sodor értéket szokták megadni a vízfolyás illető szakaszához, darabjához tartozó vízsebesség értékéül. Az irodalomban talált sebesség adatok valamely vízfolyásra, mindig megadott helyhez kötöttek, tehát annak valamely szakaszára, részére vonatkoznak.

A sebesség tehát, mint már fentebb említettem, mindig a vízfolyás közvetlen környezetét alkotó fizikai megnyilvánulások hű képe. A vízfolyás *felső folyásában* heggek között, meredeken fut tova, itt-ott szakadékok esnek utjába, tehát a víz e helyütt rohan, azaz sebessége igen nagy. A heggek közül kiérve a sík terepre, a *közép folyásában* esése van még ugyan, de az soha sem oly nagy mérvű, mint volt a hegyvidéken, tehát lassubodik a folyása, kisebbedik a sebessége. Ott, ahol kevésbé málékony, nehe en mosható talajon folyik át, medre megszűkül, a víz újfent meggyorsulva folyik tova. (Pl. A Duna a visegrádi hegységben.) *Alsó folyásában* pedig esése úgyszólván nincs is, a vízfolyás medrében már csak előbbi szakaszainak hatása alatt kifejlődő nyomás következtében folyik tovább, itt tehát sebessége alacsony értékű. Természetesen előfordulhat, hogy e szakaszban is fellép esetleges talaj változás okozta esés, vagy meder szűkülés, ami a sebesség növekedésében nyilvánul meg. (Pl. Az Alduna a Vaskapu-nál).

A felső folyás hegyes vidéki, tehát elsősorban sziklás talajon lörtenő, így ott a nagy vízsebesség, sodor hordaléka nagyobb méretű szikla, kő vagy kavics; esetleg szilánk, tehát a vízfolyás tiszta vízű, nem zavaros (csak az erősebb és hirtelen esőzések okozhatnak muló természetű zavaros vizet, mert az eső a medret környező talajt mossa be a vízfolyásba.) A sebesség következtében a *hydrobios* (víziélet) is jellegzetes. A gyors folyás és a víztükör esései, változásai, folytonosan érintkezésbe hozzák a vízrészecskéket a környező, tiszta, pormentes és oxigéndús levegővel, ennek következtében a víz minden részében oxigénben gazdag lesz, oxigén hiány nem lép fel (csak emberi, állati vagy mesterséges uton, szennyvíz hatására).

A középső és alsó folyásban a meder esésének csökkenése és anyagának változása miatt a sebesség értéke kisebb lesz. A meder mélyülése és lassubbodó vízfolyás

2. ábra.

A vízgyűjtő terület különböző alakjai. Ezek 1) egyszerű (Sajó), 2) centrális (Hármas-körös), 3) bonyolult (Duna v. Tisza) vízvidék.

valamint a hordalékosság mineműsége és mennyisége változó. A vízfolyás elveszti tisztaságát, a lebegő hordaléktól zavaros és színes lesz, s csak a vízfelület felső része, a víztükör érintkezik a levegővel, minek következtében a víz oxigén ellátásában jelentős szerephez jutnak a vízfolyás belsejében élő szervezetelek, vízi növények is.

A vízfolyás sebességének van egy bizonyos alsó határa, amikor a vízből megkezdődik a hordalék kiválása, leülepedése és van egy felső határa, amelynél a meder kimosása kezdődik. (A sebesség következtében fellépő talajkiválás neve: *erózió*.) Természetes, hogy ezen alsó v. felső határ értéke a hordalék mineműségétől is (kavics, agyag) függ. Így valamely vízfolyás természetét ismerők a hordalék mineműségéből a sebesség értékeinek ingadozásait meg tudják állapítani.

A vízfolyás sebességének meghatározása történhet egyszerű módon, azaz meghatározott távolságon belül valamely uszó tárgy (farud, bot) tovahaladásának időtartamából számítjuk ki a sebességet, vagy bonyolultabban, különleges készülékek igénybevételével (melyek egyikének elve a vízoszlop magasságának emelkedése a sebesség hatására egy csőben, v. másiké pedig a sodor által forgásba hozott szárnyak áttétele fordulatszámításra).

A gazdasági és sporthorgászati célok szempontjából számításba jövő halak fajainak eloszlása egy bizonyos vízfolyás teljes hosszában függ a vízfolyás természetétől (vizsodor, táplálékmenyiség, oxigén-szükséglet, vízmélység, stb.) A kedveltebb és hasznos halainkat a felső, középső és alsó folyás szerint állítva össze a következő sorozatot nyerjük (az egyes lagok időszakonkénti felcserélődése a hal természetétől vagy a vízfolyás változatosságától függő): sebes pisztráng, szivárványos pisztráng, pénzes pér, galóca, garda, paduc, márná, kárász, kecsge, ponty, compó, szélhajtó kűsz, fogas süllő, csuka, leső harcsa, devér keszeg, veres-szájú koncér, veres szemű kele, viza.

A vízfolyásnak is a medert képző anyag természetétől függően bizonyos része a talajba szivárog, tehát *talaj vize* van, amit a vízfolyásoknál *közelvíznek* neveznek. Ez hű tükre a vízfolyás vízszin és sebesség változásainak, természetesen csak időben később jelentkezik. Eme tulajdon-

zást az árvédelemben kellőleg méltányolják. A közelvíz sebességét, a földárja mozgásának gyorsaságát meghatározták, pl. a Rajna sebessége Strassburgnál 2m/sec, ugyanott 20 m mélységben a földárja sebessége 1,8mm/sec.

Az árvizek a vízfolyás sebességét lényegesen befolyásolják, növelik. (Pl. a Duna Budapest-Országháznál kisvíz esetében 0,55 m/sec. sebességű, míg árvízkor 1,97 m/sec.)

(Folyt. köv.)

A jégmadár és a vízi cickány.

A halászati irodalomban a jégmadarat épen úgy, mint a vízcickányt mindenütt mint igen káros halpusztítót ismertetik s ezért minden lehető eszközzel történő irtását ajánlják. Hál' Istennek, ma már ott tartunk, hogy alaposabb tanulmányozás után, mind több és több, eddig nagyon is károsnak tartott állatról bizonyosodik be, hogy halfogyasztása igen csekély, s azért ezek mint kártevők alig említhetők.

Ennek a két állatnak életmódját, főleg táplálkozását, évek óta figyelem. Fogságban tartott állatokkal etetési kísérleteket végeztem. A jégmadárnál több gyomortartalmat, köpetet vizsgáltam. Tehát az elfogyasztott táplálék mennyiségéről meglehetősen adat áll rendelkezésemre. Ennek birtokában határozottan állíthatom, hogy egyik sem olyan káros, mint azt eddig tudtuk. S lúzzel-vassal való irtásuk

A jégmadár. (*Alcedo atthis ispida* L.)

Phot. Vásárhelyi.

egyáltalán nem indokolt. Pláne a gyönyörű jégmadárnál nem, mivel megfigyeléseim arról győztek meg, hogy számuk évről-évre fogy s talán már nincs is nagyon messze az idő, amikor kipusztulásáról beszélhetünk.

A jégmadár (*Alcedo atthis ispida* L.) Madárfaunánk legszébb tagja. Kékeszöld felsejű s rozsdás hasalju tollazatával valóságos ékkő a vízpartoknak. Országunk majdnem minden vizénél megtaláljuk. A kristálytisza, soha be nem fagyó, hegyi patakok mellett aránylag gyakoribb, mint az alföldi vizeknél. Télen azonban itt is nagyobb számban mutatkozik, valami táplálékban bővelkedő s be nem fagyó részeken. Így figyeltem meg az 1900-as években több télen át Jászberényben, a Zagyva partján, az egyik szennyvízcsatornával egybekötött artézi víz kifolyásánál, 10-15 darabot. Ezek az így összegyűlteka azonban madrem mind ivarérettségüket el nem ért, kóborló fiatalok. Az öregek u. i. mindig párban és a fészek környékén telelnek. Fészket a vízhez közel, valami könnyen kotorható partoldalban készítenek s itt költi ki évente kétszer, rendszerint hat-hat tojásból álló fészkalját. A fiókákat közösen nevelik. Fészük, mivel az ürüléktől nem takarítják, már a kirepülés előtt, valóságos bűzlő trágyahalom. A második költést nem

is ebben végzik, hanem rendszerint a közelben, másikat készítenek. Az egyszer elfoglalt fészkelő területhez azonban igen ragaszkodnak. Ismerek pl. egy melegvízű tó partján, meredek sziklafal agyagfeltalajában, már 29 év óta lakott fészkelőhelyet. Pedig innét már többször elszedték tojásait, fiókáit sőt még az öregek közül is fogtak s löttek el jónéhányat.

A jégmadarat mindenütt mint nagy halpusztítót ismeretik. Hogy ez mennyiben áll, annak kipuhatólására több etetési kísérletsorozatot állítottam be. A fentebb említett fészekből hat darab párnapos fiókát kaptam. Ezek közül három egyhetes koruktól tisztán hallal (keszeg, ponty, csuka, fűgecselle, pisztráng, fenékjáróköllő, réti-, kővi csik, szivárványos ökle), három pedig felerészben hallal, felerészben vegyes táplálékkal tartottam. Az első három hat-hetes koráig szépen nőtt és ki is tollasodott. De azután betegeskedni kezdett s rövidesen mind elpusztult. Míg a vegyes táplálékon tartott három szépen felnőtt s el is repült. Ugyanerre az eredményre jutottam még azután két másik fészekaljjal, sőt két öreggel is. Ennek alapján, tehát úgy hiszem, nagy károosságról nem beszélhetünk. Megfigyeléseim s pontos méréseim szerint az alig 35-40 grammos szülőknak a két fészekaljfióka fölnevelésével együtt, 35-40 kilogramm vegyes táplálékra van szüksége. Így tehát a Halászat régebbi számában (1916. p. 184.) külföldi számítások nyomán megjelent közleményben 300 márkára becsült évi kárt, csak mesének s felületes megfigyelésnek tarthatjuk.

A vegyes táplálékot már a régi Brehm is elismeri, de tévesen, mert a halhoz viszonyítva, 4:1 arányra teszi. A szabadban élő jégmadár táplálékának még a felét sem képezi a hal. Az is leginkább csak a felszínhez közel tartózkodó szeméthalból kerül ki. Hegyipatakoknál pedig, főleg a vizinóvarok, Gammarusok, tegzes álcák, gőte és szalamandra lárvák. Ezek maradványait u. i. mindig megtaláltam a gyomortartalmakban és köpetekben. A pisztrángállományban kárt alig tesz. A nagyobbakat nem tudja elnyelni. A védettebb helyen tartózkodó ivadékhöz pedig nem férhet. Pisztrángos tógazdaságban esetleg már inkább okozhat kárt. De itt meg az etetett ivadék hamar kinőhet szájából. Ilyen helyeken nagyon könnyű az elriasztása. Csak a lesőhelyeül szolgáló száraz ágakat kell a tavak fölé eltávolítani.

Amint látjuk tehát a jégmadár a halászatra egyáltalán nem olyan káros, mint ahogyan azt eddig tanultuk. Különben is a száma folytonosan apad. Hiszen pl. ahonnan még 10 évvel ezelőtt is 8-10 darabot kaptam évente, ma jó, ha két-három évenként kapok egyet-egyet. Külföldön ezért már több helyen, a szabad vizek mellett, irtását tiltják. Ezt legfeljebb belterjesen kezelt tógazdaságokban engedik meg, az állatkínzó vascspadák kizárásával. Az elejtetteket azonban minden esetben be kell szolgáltatni valamelyik tudományos intézetbe. Azért hát, mi se írjuk, vizeinknek ezt a repülő drágakövet! Mert hiszen emberen kívül ellensége alig van. Egyszer találtam csak nyesttől szédült fiókás fészket. Egyszer pedig láttam, hogy a kabasólyom fogott el egyet. Két fiatal maradványait pedig vándorsólyom fészkek mellett leltem. Ha pedig valaki sajnálná tőle az elfogyasztott néhány szeméthalat és lelőné, ne semmisítse meg, hanem juttassa el valamelyik tudományos intézetünkhöz, hogy a kioltott élet legalább a tudományt szolgálhassa.

Ugyancsak téves a *vízicickány* (*Neomys fodiens* Schreb) károossága is. Ez a teljesen vízi életmódhoz alakult cickányfélénk még annyi kárt sem tesz a halakban, mint a jégmadár. Még a legkisebb egészséges halat sem tudja elfogni. Ezt akváriumban tartott állataimon figyeltem meg. Amik még koplaltatva sem nyultak hozzá. A beteg, vagy elhullott halat azonban minden esetben kikezdték. De ugyanezt kint a szabadban a kőszapocok és a vándorpatkány is megteszi. Azért kikezdték halak láttára nem kell mindjárt a vízcickányra gyanakodnunk. A sebesfolyásu hegyi patak villámgyors pisztrángját sem képes soha elfogni.

Ikrafogyasztással is gyanúsítják. A szabad pataokban lerakott s kavicsal betakart ikrához azonban nem férhet. Ugyan ez a helyzet a költőházakban is. Igaz, hogy az üzemből levő költőházakat fajtestvéreivel együtt, elősze-

retettel keresi föl télen, de korántsem az ikra, vagy ivadék kedvéért, hanem a fagyponthoz közelebbi hőmérséklet s a korhadó faalkatrészekre idehúzódnak rengeteg cickánytáplálék miatt. Aqua-terráriumban tartott állataim a pisztrángikráit csak koplaltatva fogyasztották el. A rugalmas ikrát látható nehézséggel ették s ha huzamosabb ideig ezzel tartottam őket, hamarosan elpusztultak. Ugyanez volt az eset a pontyikránál is. Nem kielégítő táplálék a zsenge ivadék sem. Mert az azzal etetett állataim mind elpusztultak, lakkor, mikor a vegyes és halm nélküli táplálékot tartott, ellenőrző kísérleti állataim, még hónapok mulva is legjobb egészségben éltek.

Hogy megélhességhez nem föltétlen szükséges a hal, mutatja az is, hogy a teljesen halmentes nyírségi, légeresi pocsoyak mellett is előfordul.

Főtápláléká eddigi megfigyeléseim szerint, a minden vízben tömegesen előforduló Gammarus, Apus, Asellus, Branchipus, vízi csigák, tegzes álcák, bábok, kérész, szilakötő, csikbogár, csiborálcák, béka, göte, szalamandra, ezek porontyai és a piócák. Ezek fogyasztásával pedig nagy kárt nem tesz. Sőt, mivel azok egyik-másika ivadékpusztító, elfogyasztásukkal még hasznot is hajt. Ezenkívül, egeres esztendőkből, mikor száma a többi cickányéval együtt nagyon fölszaporodik, a pocok apraját-nagyját kiadósan pusztítja. S ezzel ismét csak hasznot hajt. A fentiek alapján tehát az ország majdnem minden vizénél megtalálható vizicickányt se pusztítsuk, mert táplálkozásával kárt sehol sem okoz. Természetes ellensége ugyanis elég sok van. Pusztítja, de meg nem eszi: a házi- és vadmacska, róka, nyest, nyuszt, görény, menyét és a hermelin. El is fogyasztja: a nyérc, vidra, borz és a sündisznó. Madarak közül pedig a baglyok, egerészölyv, gólya és a gémekek. Találtam már kecske-kacagóbéka, vízi-, kockás sikló, harcsa, csuka és pisztráng gyomrában is.

Vásárhelyi István.

Bírálati jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten, 1941 március hó 29-én, az országos mezőgazdasági kiállításon.

Jelen vannak: Dr. Goszthony Mihály elnök, Báldy Bálint, Heincz Pál, Illésy Zoltán, Répássy Miklós és dr. Unger Emil bírálóbizottsági tagok.

Tárgy: A tényészállatkiállításon bemutatott halászati csoportnak bírálata.

I. Pontyos tógazdaságok.

A bírálóbizottság mielőtt a rendelkezésére álló díjak kiosztása tekintetében határozna, megállapítja, hogy a Magyar Tógazdaságok R. T. és Corchus Dezső és Zoltán haltenyésztők által kiállított anyag annyira elsőrangú és sokoldalú, hogy mindkét kiállító lényegileg I. díjat érdemelne. Miután azonban a díjazás nem a I. II. III. sorrendben történik, hanem a rendelkezésre álló díjak osztatnak szét, ennél fogva a bírálóbizottság a következő határozatot hozta:

1. A M. kir. Földművelésügyi Miniszter Urnak a legjobb pontytenyésztő részére adományozott 428 sorszámú tiszteletdíját a Magyar Tógazdaságok R. T.-nek ítélte a kiállított egész anyag kiválóságáért.

2. Az Országos Halászati Egyesület 427. sorszámú tiszteletdíját Corchus Dezső és Zoltán haltenyésztőknek ítélte, valamint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tiszteletdíját a kiállított csupasz ponty törzsananyag kiválóságáért ugyancsak Corchus Dezső és Zoltán haltenyésztőknek ítélte oda.

3. Az Országos Halászati Egyesület 431 sorszámú díját Eszterházy grófi hibizomány Tatai-Uradalma nyerte el szép pikkelyes pontyananyagáért.

4. Az Országos Halászati Egyesület 434 sorszámú díját Dr. Gróf Hunyady József születegnyői tógazdasága nyerte szép csupasz pontyananyagáért.

5. Az Országos Halászati Egyesület 433 sorszámú díját a Sumonyi tógazdaság nyerte el kiállított pontyananyagáért.

6. Az Országos Halászati Egyesület 435 sorszámú díját Lakatos és Korda tiszaradványi és libárdi tógazdasága nyerte el szép pontyananyagával.

Elismerő oklevéllel tüntette ki a bírálóbizottság:

7. Balogh János nagyváradi tógazdaságát.

8. Gróf Károlyi István felgyői uradalmát.

II. Pisztrángos Tógazdaságok:

9. A M. kir. Földművelésügyi Miniszter által a legjobb pisztrángtenyésztő díjazására adományozott 429 sorszámú tiszteletdíját a Soproni kir. Fegyintézet tógazdasága nyerte kitűnő sebes és szívárványos anyagáért.

10. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tiszteletdíját a Lillafüredi állami pisztrángos tógazdaság kapta kitűnő egynyaras pisztránganyagáért.

11. Az Országos Halászati Egyesület 432 sorszámú tiszteletdíját Lokody Gergely nyerte el szívárványos pisztráng anyagával.

12. Elismerő oklevélben részesítette a Premontrei Rend jársói tógazdaságát kiállított sebespisztráng anyagáért.

III. Nyiltvízi halászat.

13. A M. kir. Földművelésügyi Miniszter Urnak a nyiltvízi halászat részére adományozott 430 sorszámú tiszteletdíját a Balaton Halászati R. T. Siófok nyerte el a fogas-süllő tenyésztése és szaporítása terén elért eredményekért.

Elismerő oklevélben részesültek:

14. Tóth Kálmán Velencei-ávi halászbérlő és

15. Illik Viktor halászmester dunai halászatáért.

Budapest, 1941. március hó 29.

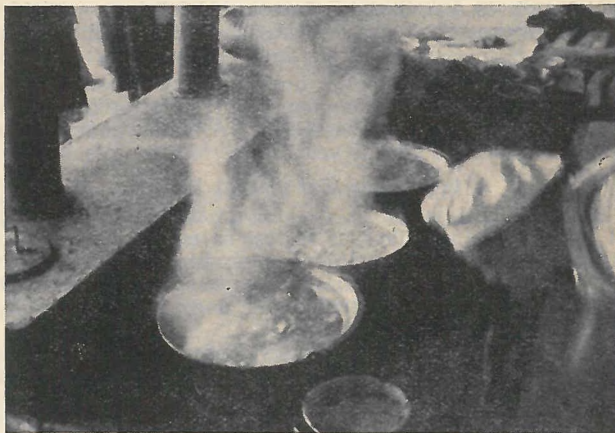
Dr. Goszthony Mihály elnök s. k., Báldy Bálint s. k., Heincz Pál s. k., v. Illésy Zoltán s. k., Répássy Miklós s. k., Dr. Unger Emil s. k. Jegyzőkönyv ve. ö. ö. Kontur György s. k.

Mezőgazdasági kiállítás.

Az 50-ik Tenyészállatvásár fényes keretek között a megnagyobbodott Magyarország értékben megnövekedett mezőgazdaságát szemlélteti. A halászati csarnok is kivette részét ebből az örvendetes fejlődésből. A tavaly épült új halászati pavillon lényegesen bővült és a halászcserda is hatalmasan üreltel gyarapodott.

Jellemző, hogy az első négy nap alatt 13 és fél ezer adag hal fogyott el vagyis már közel járunk a tavalyi forgalomhoz.

A 90 filléres halászlénak nagy sikere van és az Illik halászcserda minden látogató előtt közzismert találkozóhely. Az akváriumi halanyag kiválósága szemmel látható fejlődést mutat. De a kiállítási kedv is emelkedett. Mint-

Készül az „Illik“-féle halászlé.

egy 70 akváriumhoz lett volna jelentkező, úgy hogy jövőre újra előtérbe lép az akvárium bemutató bővítése. A Földművelésügyi Miniszter Ur az OMGE az O.H.E. és a Magyar Tógazdaságok Rt. jóvoltából 11 szép és értékes díj nagyban hozzájárult a kiállítás sikeréhez.

A belső udvar szép új grafikonjai a nagyközönséget az élőhal mellett ugyan kevésbé vonzzák, de a halfőzőbemutatóknak igen sok a szemlélője.

A tavalyi szállamentes pontyreceptek, valamint Dr. Unger Emilnek a kiállításra készített új könyvecskéje Magyarország halai és halászata címmel a nagyközönség részére igen értékesek. Elkészült azonkívül egy olcsó zsirnélküli hálreceptfüzet is amit 4 fillérért árusítunk.

A zilált külpolitikai helyzetben is nem remélt nagy sikert aratott kiállításunk, amelyet a külföldi vendégek közül a bolgár földművelésügyi miniszter is igen behatóan tekintett meg.

K. Gy.

Társulatok — Egyesületek.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Halászati Egyesület 1941. évi március hó 6-iki választmányi üléséről.

Jelen voltak:

Répássy Miklós alelnök, Heincz Pál igazgató, Corchus Dezső, Corchus Zoltán, gróf Festetich Sándor, v. Illésy Zoltán, Köhler Géza, dr. Maucha Rezső, dr. Raskó Pál, Ribizs József, Schulmann Emil és id. Zimmer Ferenc választmányi tagok és Kontur György titkár.

Távolmaradásukat kimentették:

Tomcsányi Vilmos Pál elnök, vitéz báró Szurmay Sándor alelnök, Báldi Bálint, vitéz Barcza Imre, dr. Kovács Vilmos, Iklódy Szabó János, dr. Paluzsa László, Illik Viktor, dr. Purgly Sándor, vitéz Szedresy Imre.

Répássy Miklós elnök megnyitja az ülést és felkéri az Igazgatót a tárgysorozat egyes pontjainak ismertetésére.

Igazgató bejelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés óta az Egyesületbe való felvételüket kérték:

Czakó Károly Mutpuszta,
Bulbuck Emil alezredes, Budapest,
Kácsér Mihály halász, Százhalombatta,
Molnár László Csallóközi h. t. alelnöke, Érsekújvár,
Nyerges István Szigetmonostor,
Sziebert Róbert mérnök, Baja,
dr. Sztrilich Pál, Budapest.

A választmány a bejelentéseket tudomásul veszi és a tagfelvétel megerősítését a közgyűlés elé terjeszti.

1. A halételek vendéglői korlátozásának felfüggesztése.

Igazgató jelenti, hogy az egyesület korábbi beadványai nyomán a Minisztertanács két nappal ezelőtt újból foglalkozott a rendelet módosításával és értesülése szerint kedvezően döntött. A rendelet még nem jelent meg, mert a Minisztertanács egyéb ételek korlátozása tárgyában is határozni kíván. Remény van arra, hogy az egyesület jogos kívánságát a módosító rendelet honorálja.

Zimmer Ferenc hozzászólásában előadja, hogy 3 héttel ezelőtt személyesen is járt az ügyben a Közélelmezési Miniszter Úrnál, előzetesen pedig a Kereskedelemügyi Miniszter Úrnál és a rendelet módosítására ígéretet kapott. Kéri, hogy amennyiben rövid időn belül a rendelet módosítására nem kerül sor, úgy az egyesület újólaj járjon el, — főképp a kishalászok és a nyíltvízi halászok érdekében, — mivel az árvekét következtében nagy mennyiségű halra lehet számítani.

Répássy Miklós javasolja, hogy amennyiben a kérdés a halászati érdekeknek megfelelően nem rendeztetik, úgy az a közgyűlés napirendjére tüzessék ki. A választmány az elnök indítványát tudomásul veszi.

2. A tavaszi mezőgazdasági kiállítás.

Titkár jelenti, hogy az őszi folyamán bővített új halászati csarnokban a szükséges festési és egyéb javítási munkálatok megindultak és minden előkészület megtörtént arra, hogy a kiállítás a tavalyinál is fényesebb keretek között rendeztessék meg. Az új grafikonok nagy részt elkészültek, illetve most vannak munkában.

Az Országos Halászati Felügyelőség az Egyesület felkérése alapján felhívással fordult a nagyobb tógazdaságokhoz és pisztrángtenyésztőkhöz az akvárium halbemutatón való részvétel kérdésében. A mai napig az alábbi tógazdaságok jelentkeztek:

Magyar Tógazdaságok R. T.	— — — —	12	akvárium
Corchus Dezső és Zoltán	— — — —	10	"
Sumonyi tógazdaság	— — — —	4	"
Gróf Károlyi István tógazdasága. Felgyő.	— — — —	3	"
Tóth Kálmán Velence	— — — —	2	"
Illik Viktor	— — — —	3	"
Korda Ödön	— — — —	4	"
Balogh János	— — — —	3	"
Soproni Fegyintézet pisztrángosa	— — — —	4	"
Lillafüredi állami pisztrángos tógazd.	— — — —	2	"
Premontrei rend jászói pisztrángosa	— — — —	4	"

Összesen: 50 akvárium

Összesen 49 akvárium áll a bővített halászati pavillonban rendelkezésre. A jelentkezési határidő március hó 10. úgy, hogy valószínűleg a bejelentések meg emelkedni fognak.

A Titkár kéri a választmány határozatát, hogy a bejelentés alapján az akvárium szétosztását kik eszközöljék.

Többek hozzászólása után a választmány felkéri az Or-

szágos Halászati Felügyelőséget, hogy az akváriumok szétosztását legjobb belátása szerint foganatosítsa.

3. Munkaerő felvétele.

Igazgató bejelenti, hogy úgy az Országos Halászati Felügyelőségénél, mint az Egyesületnél az ügyforgalom az utóbbi időben tetemesen megnövekedett. A takarmány igénylés, benzín és egyéb halászati anyagok beszerzése és igénylése, katonai felmentések stb. az Országos Halászati Felügyelőség személyzetét rendkívüli módon igénybe veszik, amellett, hogy az erdélyi halászati problémák rendezése is nagy munkát ró a Felügyelőségre. Ezért javasolja, hogy az Országos Halászati Egyesület egy gépirói munkakerőt vegyen fel.

A Titkár jelenti, hogy a szükséges fedezet, havi 120.— P. rendelkezésre áll.

A választmány egyhangúlag hozzájárul a munkaerő felvételéhez azzal, hogy a munkaerő alkalmazásával kapcsolatos részletkérdéseket az Országos Halászati Felügyelőségre bízta.

4. Tiszteletdíjak.

Igazgató előadja, hogy az előbbi választmányi ülés határozata alapján az Országos Halászati Egyesület mezőgazdasági kiállítási két díja megvételre.

Az Igazgató bejelenti, hogy a Földművelésügyi Miniszter Úr a ponty termelői, a pisztrángos és a nyíltvízi halászat jutalmazására egy-egy díjat adományozott.

Az OMGE értesített, hogy mint a multban, úgy az idén is két díjat ajánl fel az Egyesület részére. A választmány örömmel veszi tudomásul a bejelentést.

A 7 díj hozzájárul a kiállítás sikeréhez, a nemes verseny és a kiállítók erkölcsi megjutalmazásához azzal az anyagi áldozattal szemben, amelyet a kiállításon való részvétellel vállalniok kell.

5. Bíráló bizottság összeállítása.

A választmány a tavalyi bíráló bizottsági tagokat küldi ki; és pedig: Báldy Bálintot, Goszthony Mihályt, Heincz Pált, vitéz Illésy Zoltánt, Répássy Miklóst és dr. Unger Emilt.

6. Halpropaganda.

A Titkár jelenti, hogy Schubert Béla halpropaganda javaslattal fordult az Egyesülethez. Javaslátában a vendéglők ipartestületével karöltve a zsirnélküli halételek elkészítésének, tárgyalását javasolja egy halászt keretében amelyet a Gellért-szállóban lehetne megrendezni. A halpropaganda céljára felajánl 200.— P.-t és a szükséges halmenyiség egy részét.

A választmány többek hozzászólása után úgy határoz, hogy a vendéglőknl a halpropaganda szempontjából elsősorban a korlátozó rendelkezések megszüntetését kell szorgalmazni és halpropagandát a háziasszonyi tanfolyamokon fejtsünk ki. A választmány köszönetét fejezi ki a 200.— P. felajánlásáért. Megbízta a Titkárt, hogy halpropaganda ügyében a fenti irányban a szükséges lépéseket tegye meg.

7. 1940. évi zárszámadás felülvizsgálata és az 1941. évi költségeloirányzat megállapítása.

A Titkár jelenti, hogy a számvizsgáló bizottság az Egyesület könyveit átvizsgálta és azokat helyesnek találta. Bemutatja a zárszámadásról szóló jegyzőkönyvet, mely szerint az Egyesület összes kiadásai: 55.937.97 P., összes bevételei: 63.044.33 P.-t tettek ki, vagyis az év végén a maradvány: 7.106.36 P. volt. Felolvassa a zárszámadás egyes tételeit, mely szerint:

	Bevétel	Kiadás.
	P. f.	P. f.
Halászati csarnok építési és bővítési költségeire (ebből 30.000.— P. állami támogatás) — — — —	52.435.50	49.947.68
Földművelésügyi támogatás a „Halászat” című szaklap részére — — — —	1.000.—	—
„Halászat” című szaklap előállítási költsége — — — —	—	2.656.29
Tagdíj befizetés — — — —	6.207.53	—
Tiszteletdíjak — — — —	—	2.626.87
Egyéb bevételek — — — —	325.31	—
1939. évi maradvány — — — —	3.075.99	—
Aprókiadás — — — —	—	707.13
Összesen:	63.044.33	55.937.97
1940. december 31-i maradvány — —	7.106.36	—

A Titkár egyúttal ismerteti 10 évre visszamenőleg az Egyesület pénzügyi eredményeit és kimutatja, hogy míg az előző években a tagdíj bevétel átlag 2.—3.000 pengő volt, addig az elmúlt évben 6.200 P.-t tett ki, tehát több mint kétszerese az előző 10 évi átlagnak. Az összes bevétel 10 év átlagban 6.000 P. volt, a kiadás pedig 5.000 pengő. 1940. évben úgy a bevételek, mint a kiadások kb. a tízszeresre emelkedtek.

A választmány tudomásul veszi a Titkár jelentését és a kitűnő eredményért a Titkárnak köszönetét fejezi ki.

A Titkár beterjeszti az 1941. évi költségelőirányzatot.

Bevétel.

Maradvány 1940. évről — — — — —	7.106.36 P.
Földművelésügyi minisztériumi támogatás —	1.000.— „
Országos Mezőgazdasági kiállítás bevétele —	1.300.— „
Tagdíj bevétel — — — — —	4.000.— „
Zimmer alap — — — — —	503.30 „
Hirdetési díjak — — — — —	500.— „
Egyéb bevétel és támogatás — — — — —	2.000.— „

Összes várható bevétel: 16.409.66 P.

A kiadási tételnél a kiállítás költségei a segédmunkaerővel együtt 4.500 P-t tesz ki. A Halászat szaklap előállítási költsége az eddigi 6 és 10 filléres írói tiszteletdíjak helyett 10 és 12 filléres írói tiszteletdíjat számítva és az előállítási költség emelkedését figyelembe véve 3.500.— P.

Aprókiadásokra és támogatásra 1.000.— P. vétetett fel, míg a tiszteletdíjak a tavalyi összegben, 2.100.— P-t tesz ki.

Corchus Zoltán felszólalásában a kitűnő pénztári eredményt örömmel veszi tudomásul és kéri, hogy az igen alacsonyra szabott tiszteletdíjak az áremelkedés és a munkatöbblet következtében emeltessenek fel.

A választmány az igazgató és a lap szerkesztője évi tiszteletdíját 200.— P.-vel, a titkár és egyben pénztárosát évi 300.— P.-vel, az iroda kezelőjét pedig évi 60.— P.-vel javasolja felemelni.

Az **Igazgató** a maga részéről kéri, hogy a választmány az ő tiszteletdíjának felemelésével ne foglalkozzék. A Titkár és a Szerkesztő bejelenti, hogy amennyiben az Igazgató tiszteletdíja nem emeltetnék fel, úgy ők sem fogadják el a felemelést.

A választmány nem veszi tekintetbe a bejelentéseket és a tiszteletdíjakat a fenti mértékben állapítja meg.

A tiszteletdíjak megállapítása alapján az 1941. évi költségelőirányzat kiadási tételei így alakultak:

Kiadás.

Kiállítás költsége és munkaerő — — — —	4.500.— P.
„Halászat“ szaklap előállítási költsége — —	3.500.— „
Tiszteletdíjak (igazgató 800.— P., kiadó 900+180.— P. titkár és pénztáros 700.— P. iroda-kezelő 300.— P.) — — — — —	2.880.— „
Aprókiadások és támogatás — — — — —	1.000.— „
Előre nem látott kiadások és 1942. évi tartalék	4.629.66 „

Összes előirányzott kiadás: 16.409.66 P.

8. A megüresedett választmányi tagsági hely betöltése.

Az **Igazgató** bejelenti, hogy Hirsch Géza lemondásával egy tagsági hely megüresedett és annak betöltésére nézve a választmány véleményét kéri.

A választmány többek hozzászólása után úgy határoz, hogy a közgyűlésnek javasolja, hogy a jövő évben úgyszólván tartandó tisztújításig ez a tagsági hely betöltetlenül hagyassék.

9. A takarmány biztosítás ügyében kiküldött bizottság jelentése.

Az **Igazgató** jelenti, hogy a bizottság két ízben is személyesen eljárt Bárányos Öméltóságánál és a Közélemezési Miniszter Úrhoz beadvánnyal fordult, amelyben 500 vagon tenyészeti kiutalását kérte, amely holdanként 5 q-ra való kiegészítést jelentene a tógazdaság takarmány igénylésnek. A bizottság a legnagyobb jóindulattal találkozott ugyan, de a mai viszonyok között határozott ígéretet nem kapott. Egyelőre tehát csak vásárlási engedélyt javasolhat, amely az 50 holdon aluli birtokosoktól való vásárlásra jogosít.

Az Egyesület azonkívül eljárt a csillagfűrt biztosítása ügyében is. Ez ügyben a Földművelésügyi Miniszter Úr értesítette az Egyesületet, hogy a csillagfűrt kivételnek letiltása nem volt teljesíthető, mivel számozott kivitelű mennyiségekkel rendelkezünk. Amennyiben a tógazdaságok csillagfűrt szükségletét fedezni kívánja, úgy az előterjesztésére biztosíthatni fog.

A Magyar Hüvelyes és Olajmagkiviteli Egyesülés valószínűleg a miniszteri rendeletben foglaltak alapján az Egyesületet értesítette, hogy tagjai részére az igényelt 134 vagon rendelkezésre áll, 34.— P. q. egységáron.

A választmány többek hozzászólása után úgy határoz, hogy a fenti két értesítést az Egyesület tagjai részére a március 15-én megjelenő Halászatban külön teszi közzé, tekintettel arra, hogy a választmányi ülés jegyzőkönyvének közzététele csak az áprilisi számban lesz lehetséges.

Kontur György
titkár.

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett 1941. április 3-án az Országos Halászati Egyesület közgyűlése alkalmával.

Elnök: Tomcsányi Vilmos Pál.

Je.,y ökönyvvezető: Kontur György.

Megjelent 41 tag. A megjelentek névsora a jegyzőkönyvhöz csatoltatott.

ad. 1. *Tomcsányi Vilmos Pál* az ülés megnyitása előtt kegyeletes szavakkal emlékezik meg gróf Teleki Pál miniszterelnök haláláról.

«Nehéz szavakat találni annak a fájdalomnak a kifejezésére, melyet most a miniszterelnök úr elvesztésével a nemzetet érte. Tragédiája ennek a nemzetnek, hogy ilyen nagy fiai éppen a válságos időkben hagyják el a magyar nemzetet. Olyan friss még a fájdalom, annyira a hatása alatt állunk, hogy az ő érdemeinek méltatására még túl rövid az idő. Csak annyit akarok mondani, hogy bármikor, amikor nem is a politika terén dolgozott, mindig az a cél lebegett a szeme előtt, hogy a hazájának szolgálatot tegyen munkásságával.»

Kéri az Egyesület gyászának a jegyzőkönyvben való megörökítését.

A közgyűlés jelenlevő tagjai felállva hallgatták végig az elnök megemlékező szavait.

Az elnök bejelenti báró Szurmay Sándor távolmaradását, egyben felkéri Walleshausen János és Uzoni László egyesületi tagokat a jegyzőkönyv hitelesítésére.

ad. 2. Az elnök felkéri az igazgatót évi jelentésének ismerletésére.

Igazgató: «1940. évről szóló jelentésemet két részre tagolom. Az egyikben rövid összefoglaló jelentést teszek 1941. év halászatáról, a jelentés második részében pedig vázolni kívánom az egyesületnek a múlt évben folytatott tevékenységét.

A múlt év rendkívül hideg időjárása a rossz csapadék viszonyok, a munkabérek és a takarmányárak emelkedése, tógazdasági termelésünket kedvezőtlenül befolyásolták. Ezzel szemben örömmel jelentem be, hogy a keleti és erdélyi területekkel mintegy 1000 kat. hold tógazdasággal gyarapodott országunk.

Tógazdaságaink a trianoni békediktátum óta a következőképpen szaporodtak:

1920-ban	87 tógazdaság területe kb.	9000 holdat
1930-ban	147 »	17000 »
1939-ben	183 »	19000 »
1940-ben	200 » kereken	21000 »

A fejlődés jelentékeny, különösen ha hozzávesszük azt is, hogy az Országos Halászati Felügyelőség 1940-ben még kb. 600 hold területre készített újabb tógazdasági tervekkel.

Nyíltvízi halászatunkban is érzékeny veszteséget okozott a téli rendkívüli időjárás. A nagy hótakaró alatt különösen a holt ágakban előálló oxigén hiány következtében értékes halállomány pusztult el. Ezzel szemben a folyóvizek magas vízállása és az árvizek nagy területeket borítottak el, ami viszont a haszaporodásra volt kedvező hatással.

A keleti és erdélyi részi területek visszacsatolásával 43000 km²-el növekedett hazánk. Ez a növekedés különösen a nyíltvízi halászat és különösen a pisztrángos vizek szempontjából nagy jelentőségű, mert pisztrángos patakjaink és folyóink hossza közelítőleg 3000 km-hosszal gyarapodott.

1940. évben indultak meg a kárjártaljai tógazdaságok, valamint a lillafüredi tógazdaság építési munkálatai.

Felsőszintájú vizek halászata fejlesztése szempontjából jelentős lépés volt a földművelésügyi Miniszter Úr szaktanfolyamok tartása érdekében kiadott rendelete.

Halkivitelünk a háborús viszonyok miatt főleg Németországba volt lehetséges. A vonat közlekedés korlátozása, valamint a szállítási idő növekedése a halkivitelre is kedvezőtlenül hatott. Az 1939. évi 14700 q-val szemben 1940. évi kivitelünk csupán 11000 q volt.

1940-ben a pontyár emelkedést mutat az előző évvel szemben. Ez az áremelkedés azonban a'ig állott arányban a takarmány és munkabérekben beállott áremelkedéssel.

Belső halfogyasztásunkat a húsfogyasztás általános korlátozása kedvezően befolyásolta. (Ujabbán a vendéglőkben életbeléptetett korlátozó rendelkezések a halfogyasztást erősen csökkentették.

Az állami segélyképpen kiutalt megtermékenyített fogassüllőikra és pontyivadék mennyisége is csökkent az előző évekhez képest. A süllőikra kiutalása a rossz időjárásra, a nyíltvizek ivadékkal való népesítése pedig az ország területén mulatkozó nagy ivadékhiányra vezetendő vissza.

A földművelésügyi kormány támogatásával 1940. év folyamán az egyesület létrehozta a mezőgazdasági kiállítás területén tervezett nagyszabású halászati kiállító csarnokot, amely a maga nemében még külföldi viszonylatban is jelentékeny alkotás. A csarnok 1940. őszén kibővített és az idej mezőgazdasági kiállításon megnagyobbított méretekben mutatja be országunk halászatát.

ad. 2. Az Országos Halászati Egyesület 1940. február hó 26-án tartott választmányi ülésén bejelentette, hogy a földművelésügyi Miniszter Úr 200.905/1939. számú rendeletével a halászati csarnok terveit jóváhagyta, és az építések ellenőrzésével az Országos Halászati Felügyelőséget bízta meg.

A kiállításon a haltenyésztők 44 akváriumban mutatták be anyagukat. Az Egyesület választmánya elhatározta, hogy a kiállítási kedv és a nemes verseny előmozdítása érdekében a kiállításon a díjazást ismét bevezeti.

Az Egyesület választmányának szeptember 13-iki ülésén az Egyesület titkára betervezte a halászati csarnok építésének leszámolását, amely szerint a csarnok 39670 pengőbe került.

Tekintettel arra, hogy a csarnok építésével kapcsolatos kiadások meghaladták az eredetileg előirányzott összeget, Paluzsa László a kiadások fedezésére 4000 P-t ajánlott fel kölcsönképpen az Egyesületnek.

Később az Egyesület bevételei kedvezően alakultak úgy, hogy a csarnok kiadásait kölcsön nélkül is fedezni tudta. Az Egyesület az építési vállalkozó elszámolását jóváhagyás végett a földművelésügyi Miniszter Úr elé terjesztette.

Ugyanezen a választmányi ülésen jeleztük már a csarnok kibővítésének szükségességét, mely az 1940. évi kiállításon sem tudta az Egyesület tenyésztőinek akvárium igényét kielégíteni, az oktató anyag elhelyezésére nem volt lehetőség, de kicsinek bizonyult a halfogyasztás propagálására célzó halászcserda helyiség is.

Az Egyesület választmánya ezért hozzájárult a halászati csarnok újabb kibővítéséhez, melyet lehetővé tett a Miniszter Úr újabb 5000 P-s támogatása, továbbá, hogy a haltermelőink is tetemes összegeket bocsátottak e célból az Egyesület rendelkezésére. Az Egyesület egyéb bevételei is lehetővé tették az újabb investíciókat. Illik Viktor herleti idejének meghosszabbítása fejében 7500 P-t fizetett, mely összeg is a csarnok bővítésére fordított.

Az Egyesület választmánya 1940. november hó 27-iki ülésén id. Zimmer Ferencnek, az Egyesület régi választmányi tagjának 50 éves, érdemekben és eredményekben gazdag működése alkalmával szerencsekívánatait fejezte ki.

Id. Zimmer Ferenc a választmány előtt panasz tárgyává tette, hogy a külföldi kiviteli halkontingensből legnagyobb részében olyan (termelők) részesültek, akiknek

saját termésük a kontingens alig 2%-át teszi ki. A fennmaradó mennyiséget más tógazdaságokból szerzik be, megfelelő üzleti berendezésük nincsen és a kivittelt külföldi tőkével és szállító eszközökkel bonyolítják le akkor, amikor a magyar ha'exportőrök üzleli berendezései kihasználatlanul állanak. A panasszal kapcsolatosan az Egyesület beadványban kérte a földművelésügyi Miniszter Urat, hogy a kiviteli kontingensek megállapításánál előzetesen kérésék ki az Egyesület véleménye.

Az 1940. évi december havi választmányi ülésén ismertette a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Úr 1940. évi december hó 4-én kelt 119.646/1940 számú, a vendéglőkben kiszolgáltatható ételek korlátozó: a lártyában kiadott rendeletét. Tekintettel arra, hogy a halfogyasztás csökkentését semmi sem indokolja, hiszen hazánkban a halfejadag amúgy is igen kicsi, az Egyesület a rendelet megváltoztatása érdekében beadvánnyal fordult a Kereskedelmi és Földművelésügyi Miniszter Urakhoz. Azonkívül az Egyesület tagjai közül is sokan közbenjártak a halászatra nézve sérelmes említett rendelet megváltoztatása érdekében.

A Kereskedelmi Miniszter Úr 124.036 I. b./1940. számú a budapesti szállodások és vendéglősökhöz intézett rendeletével bizonyos mértékben enyhítette ugyan a 119.646 számú rendeletet, mivel azonban e magyarzó rendelet korántsem orvosolta a bajokat, az egyesület újabb beadvánnyal fordult a földművelésügyi Miniszter Úrhoz, akinek közbenjárására az 1710/1940. M. É. számú rendelettel lehetővé lételett, hogy a vendéglőkben a hatályban lévő egyéb korlátozások figyelembevételével kétféle halétel szerepelhessen az étlapon. Ezek közül legfeljebb egy halétel készülhet zsír felhasználásával és az egyik halételnek pontynak kell lennie. A rendelet 3-ik §-a kimondja, hogy az egytál ételes napokon az egyik egytál étel csak hústalan étel, vagy halászlé lehet, vagy ponty felhasználásával készülhet. Egytál ételként rántott halat készíteni és kiszolgáltatni nem szabad. Ez utóbbi rendelet már lényeges enyhítéseket jelent az előző rendeletekkel szemben, tekintettel azonban arra, hogy a zsírral készített hal rendszerint harcsa vagy süllő és a másik halételnek pontynak kell lenni, még mindig nagy kérdőjel az, mi történjen a kecsegével, a pisztráanggal, a csukával és egyéb halakkal. Itt megjegyezni kívánom azt, hogy egyedül a Maros-Torda megyében levő Nyárádremetei pisztrángos tógazdaságban kb. 60 q piacérett pisztráng van, melyet ezidőszert az érvényben levő korlátozó rendeletek miatt értékesíteni nem lehet. *Ennek ellenére meg kell állapítani, hogy hazánk legfontosabb halának, a pontynak vendéglői e'adására a legújabb rendelet sokkal kedvezőbb lehetőséget adott.*

Corchus Zoltán az Egyesület választmányának javaslatot tett, hogy tógazdaságok jövő takarmányának biztosítása érdekében az Egyesület tegyen lépéseket. Vitéz Barcza Imre, Corchus Zoltán indítványát azzal egészítette ki, hogy szükségesnek találja a halastavakkal rendelkező gazdák részére a csillagfürt vetőmag biztosítását.

A tógazdák igény megállapítása végett az Egyesület felkérte az Országos Halászati Felügyelőséget, hogy a szükséges adatokat hivatalból szerezzé be.

Az Egyesület választmánya egy bizottságot küldött ki a beérkezett adatok átvizsgálása és az ügyben illetékes helyen való eljárás végett. Az Egyesület ezirányú beadványai és a bizottság r. úton történt eljárásának egyelőre sajnos csak annyi eredménye lett, hogy vásárlási engedély kérhető 50 kat holdon aluli birtokosoktól való vásárlásra a Közélelmezési Hivatalnál, Tózsdepalotán.

A Magyar Húvelyes és Olajmag Kiviteli Egyesülés (Budapest V., Alkotmány u. 27) ezenkívül értesítette az Egyesületet, hogy tagjai részére felajánl kb. 131 vagon 1940. évi termésű sárga kék virágú, vagy lapos takarmányozásra szolgáló csillagfürtöt, amely vetési célokra alkalmatlan.

Bejelentem, hogy az Egyesület választmánya, a Halászat szerkesztésével kapcsolatos sajtókamarai illeték fi-

zetését, amely 180.— P-t tesz ki évente és az Egyesületet terheli, magára vállalta.

Bejelentem, hogy Uzoni László az Egyesület választmányához beadvánnyal fordult, melyben a zsmélnélküli elkészíthető halételek széleskörű ismertetését javasolja. A beadványban felvetett kérdésekkel az Egyesület vezetősége foglalkozik és máris hozzájárult, hogy Uzoni László által felsorolt hal elkészítési receptek nyomtatásban már az idei kiállítás alkalmával a látogatók és az érdeklődők rendelkezésére bocsájtassék.

Tisztelettel bejelentem, hogy Hirsch Géza választmányi tagságáról lemondott.

Mielőtt igazgatói jelentésemet befejezném, megemlíteni kívánom, hogy a választmány az Egyesület nevében nagyrabecsült és szeretett alelnökének, vitéz báró Szurmay Sándor Öccsellenciájának 80-ik születésnapja alkalmából őszinte üdvözlését és szerencsekívánatait tolmácsolta.

Szomorú szívvel kell bejelentenem, hogy Egyesületünk buzgó tagja, Zimmer László váratlanul elhunyt. Ez alkalommal apjának hozzám, mint egyesületi igazgatóhoz intézett leveléből a következőket idézem:

«Nemcsak jó fiú, testvér és barát volt, hanem kitűnő halkereskedő, akinek lelke a magyar-halon csüngött. Becsületes, szorgalmas és szakképzett kereskedő volt, aki a Gönczy Pál utcában kora reggeltől késő estig, beteg is, de derűsen és jókedvvel dolgozott.» Szeretné megörökíteni emlékét és ezért átutal az Egyesületnek 500.— P-t azzal a kéréssel, kezeltesék mint Zimmer László alap, melynek kamatja, esetleg tőkéje is, szegény sorsba került halász, vagy halkereskedő segélyezésére fordíttassék.

Kérem jelentésem szíves tudomásulvételét.

A közgyűlés az Igazgató jelentését egyhangúlag tudomásul veszi, és az Elnök javaslatára jegyzőkönyvben mond köszönetet Id. Zimmer Ferencnek a nemes adományért és elhatározza, hogy Zimmer László alapot külön fogja kezelni.

ad. 3. Igazgató bejelenti, hogy a múlt évi közgyűlés óta egyesületi tagul jelentkeztek összesen 65-en:

Dr. Boros József egyetemi tanár, Rumpler Ernő hányafőtanácsos, Szalkay Béla gyáros, Dr. Szentmiklósi József városi főjegyző, Böszörményi István halászmester, Kakula József h. m., Nagy István h. m., Papp Ottó h. m., Rendás Ferenc h. m., Salac János h. m., Varga György h. m., Zachár Ferenc h. m., ifj. Papp Ottó h. m., Dr. Tömösvári Tivadar Bp., Ellmann József Nagyszalonta, Gulyás János Csépa, Lengyel Albert Nagyszalonta, gr. Jankovics Ivánné Szöllősgyőrök, vitéz Perczel József földbirtokos, Szatmáry Ferenc ny. postafőigazgató, Martos János Balatonboglár, Halmy Barna alezredes, Balogh János Nagyvárad, Kiss Tibor műegy. adjunktus Bp., Lázár Sándor erdőőr Alsószinevér, Lengyel Pál erdőőr Németmokra, Martignoni Viktor álerdész Bilin, Méhes Ottó földbérlő Geszti, Neverkla Lipót főerdőr Fenyvesvölgy, ifj. Purgly János Gyoma, Révész László községi vezető jegyző Felsőlátkány, Sóki György erdőőr Királymező, Sónyi Hugó gyalogs. tábornok Bp., Szász Lajos bérlő Dunaföldvár, B. Tóth János hérautófuvarozó Szigetszentmiklós, Zsirai Gyula erdőmérnök Lillafüred, Apor László Kászonjakabá, Clair Gyula kir. mérnök Bp., Fekete János halászmester Dunaradvány, József Lajos ügyvéd Sepsziszentgyörgy, Horbász Vilmos erdész Turbacil, Kerényi Ferenc főerdőr Lillafüred, Czakó Károly Muthpuszta, Bulbuk Emil alezredes Bp., Kácsér Mihály halász Szászhalombatta, Molnár László Csallóközi h. t. alelnöke Érsekújvár, Nyerges István Szigetmonostor, Sziebert Róbert mérnök Baja, dr. Sztrilich Pál Bp., Kovács Andor gyógyszerész Marosvásárhely, ifj. Lokodi Gerely pisztrángtenyésztő Nyárádremete, Gömő Kálmán ma-

gántiszviselő Marosvásárhely, Kapos Ernő kir. közjegyző-helyettes Marosvásárhely, dr. Opálény András tisztviselő Bp., Ibrányi Béla tisztviselő Pestszenterzsébet, Gyarmati Gábor okl. gazda segédtiszt Hortobágyi halastó, Surányi Károly tógazdasági s. tiszt Pellérd, Lausch Károly okl. gazda Tüsképuszta, Bronner László okl. gazda Hortobágyi halastó, báró Stralendorff Henrik Vasszécsény, Kiss Tamás Sándor haltenyésztő Szigetszentmiklós, Sánduly Márton földműves Zetelak, Taxner Ernő jószágfelügyelő Kéthely, Szalay Mihály gazdasz Keszthely, Nagy János kereskedő Székesfehérvár.

Választmány nevezettek tagságukban való megerősítését javasolja.

A közgyűlés a belépéseket tudomásul veszi.

ad. 4. A számvizsgáló bizottság nevében Walleshausen Jenő ismerteti az Egyesület 1940. évi zárszámadását:

	Bevétel P. f.	Kiadás P. f.
Halászati Csarnok építési és bővítési költségeire (ebből 30.000 P állami támogatás)	52.435,50	49.947,68
Földművelésügyi támogatás a Halászat című szaklap részére	1.000,—	—
«Halászat» c. szaklap előállítás költsége	—	2.656,29
Tagdíj befizetés	6.207,53	—
Tiszteletdíjak	—	2.626,87
Egyéb bevételek	325,31	—
1939. évi maradvány	3.075,99	—
Apróbb kiadás	—	707,13
Összesen:	63.044,33	55.937,97
1940. december 31-iki maradvány	7.106,36	

valamint *vagyonkimutatást:*

a) Értékpapírok:

1) 3 db. 2000 K. n. é. 4 $\frac{1}{2}$ %-os M. A. T. záloglevél	
2) 3 » 1000 » » » » »	
3) 1 » 1000 » » » » »	
4) 2 » 2000 » » » » »	
5) 3 » 2000 » » » » »	
6) 2600 » 6%-os nostr. hadikölcsönköt. (zárolt)	
7) 4000 » » » » » (III)	
8) 1400 » » » » » (V)	

b) Készpénzben:

Póstatakarékpénztári folyószámlán	6.678,68 P
Házipénztárban	427,68 »
Összesen	7.106,36 P

c) Vagyon:

Zimmer Alap takaréklán	503,30 P
------------------------	----------

Az Elnök javaslatára a közgyűlés egyhangúlag tudomásul veszi az évi zárszámadást és vagyonkimutatást és a pénztáros részére a felmentést megadja.

ad. 5. Az Elnök felkéri a Pénziarost az 1941. évi költségelőirányzat ismertetésére:

Titkár és Pénztáros jelenti:

Bevétel:

Maradvány 1940. évről	7.106,36 P
Földművelésügyi minisztériumi támogatás	1.000,—
Országos Mezőgazdasági kiállítás bevétele	1.300,—
Tagdíj bevétel	4.000,—
Hirdetési díjak	500,— »
Egyéb bevétel és támogatás	2.503,30 »
Összes várható bevétel	16.409,66 P

Kiadás.

Kiállítás költsége és munkaerő — — — —	4.500.— P
«Halászat» szaklap előállítási költsége	3.500.— »
Tiszteletdíjak (igazgató 800.— P, kiadó iroda-kezelő 300.— P) — — — —	2.800.— »
Apró kiadások és támogatás — — — —	1.000.— »
Előre nem látott kiadások és 1942. évi tartalék — — — — —	4.629.66 »
Összes előirányzott kiadás	16.409.66 P

A közgyűlés egyhangúlag tudomásul veszi az 1941. évi költségelőirányzatot.

ad. 6. A közgyűlés áttér a beérkezett indítványok tárgyalására.

I. A *Titkár* felolvassa *Uzoni László* egyesületi tag beadványát, amelyben a választmányi ülésről rendszeresen távolmaradó választmányi tagoknak a névsorból való törlését és helyükbe új választmányi tagok behívását, valamint a választmányi tagoknak legalább nyolccal való felemelését kéri.

Az *Elnök* válaszában rámutat arra, hogy a választmányi tagok létszámának növelésével már a múltban is foglalkoztak és egy bizottságot küldtek ki, hogy milyen arányban indokolt a választmányi tagok számának emelése. Az ország területének megnagyobbodása és az új egyesületi tagok felvétele ezt indokolják. A legközelebbi közgyűlésen, amely egyben tisztújító ülés lesz, fogják az alapszabálymódosítást tárgyalni. A rendszeresen távolmaradó tagokkal szemben nem alkalmazható retorziós intézkedés. A tisztújító ülésen módja lesz az egyesületnek olyan választmányi tagokat választani, akiktől elvárható, hogy lelkiismeretesen eljárnak.

Uzoni László újból kéri a közgyűlést, hogy ezt a kérdést véglegesen intézze el, annál is inkább, mert a múltban kapott ígérettel szemben még nem történt semmi. A múltévi közgyűlésen szóvá emelte, hogy egy korábbi határozat alapján törölhetők legyenek mindazon választmányi tagok, akik indokolatlanul nem jelennek meg.

Az *Elnök* válaszában kifejti, hogy erre nézve az Egyesületnek nincsen meg a fegyelmi joga.

A közgyűlés tudomásul veszi az *Elnök* bejelentéseit.

2. *Cserháti Sándor* beadványában az orvhalászok szigorú megbüntetését kéri. Mivel az indítványozó nincsen jelen, a tárgyhoz az *Elnök* szól hozzá.

Az *Elnök* javasolja, hogy az Egyesület e kérdésben forduljon az illetékes kormányhatóságokhoz, felhívva a figyelmét az orvhalászok szigorú megbüntetésére.

A választmány tudomásul veszi az *Elnök* javaslatát.

3. *Farkas Máttyás* és *Kácsér István* halászbérlő beadványukban az Egyesület közbenjárását kérték 1. a hasznbérek mérséklése, 2. az egytál ételes rendelet felfüggesztése, 3. a halnak hálászati útján való értékesítését tiltó rendelet megváltoztatása érdekében.

Elnök válaszában kifejti, hogy a bérek mérséklése a halászati társulatok jogköre és a társulatok megértést tanúsítanak ez ügyben. A második beadványi részre vonatkozólag az Egyesület többszörösen interveniált az egytál ételes rendelet megváltoztatása ügyében és eredményt is ért el. A hálászati útján való halértékesítés megengedését városokban kizártnak tartja, de vidéken, községekben lehetséges, ha a közegészségügyi intézkedések ezt megengedik.

Corchus Zoltán megjegyzi, hogy a halnak hálászati útján való értékesítése iparendélyhez van kötve.

Heincz Frigyes előadja, hogy vidéken a hal árusítása csak hálászati útján lehetséges és így a rendelet megváltoztatására felültenül szükség van.

Uzoni László felszólalásában rámutat arra, hogy vidéken általában csak egyszer van hetipiac és így a halásznak nem marad más hátra, mint a hálászati.

Elnök elismeri, hogy a rendelet megváltoztatása szükséges és indokolt. A rendelet pontos szövegének ismeretében az elnökség a szükséges lépéseket meg fogja tenni.

4. *Heincz Frigyes* felszólalásában a nyíltvízi halászat ügyét teszi szóvá és kéri a tilalmi idő felfüggesztését. Indokolásul előadja, hogy a múlt esztendő mostoha időjárása miatt sok kárt szenvedtek, a katonai behívások következtében nem tudtak halászni, idén tavasszal az árvíz döntötte romba halásztanyáikat, most pedig a tilalmi idő akadályozná mesterségük gyakorlását. Általános tilalmi idő helyett legalább a fajlagos tilalom elrendelését kéri és a folyóvizeken a tilalom teljes felfüggesztését.

Igazgató kifejti, hogy törvény írja elő a tilalmi időt, elismeri, hogy a nyíltvízi halászat rendkívül nehéz viszonyok között van, de a kártalanításnak más úton kell történnie. A törvényben maximálisan 6 hetes tilalmi idő van előírva, ennek megrövidítését indokoltnak tartja, de teljes felfüggesztését nem tartja helyesnek. Előadja, hogy a régi törvény szerint fajlagos tilalmi idő volt, de ennek ellenőrzése alig volt lehetséges. Azonkívül a halászati törvények és tilalmi rendeletek régebb keletűek, mint a jelenleg érvényben lévő bérleti szerződések. Amidőn a vizeték bérbevételek, számolniok kellett a tilalommal, vagyis ezen jövedelem kieséssel.

Répássy Miklós hozzászólásában előadja, hogy a hálászati tilalom egyike a legnehezebb kérdéseknek. Nem volna szükség tilalomra, ha volna rendszeres halgazdálkodás, amellyel ellenőrizni lehetne, vagyis a nyíltvízi haltenyésztés oly alapokon nyugodna, hogy a hal törzsállományát ne veszélyeztetné.

Az *Elnök* a fenti felszólalások alapján javasolja, hogy a tilalmi idő megrövidítése érdekében az Egyesület a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz forduljon.

Több tárgy nem lévén a szabályszerűen meghirdetett és megtartott közgyűlést az *Elnök* berekeszti.

kmf.

Wallshausen Jenő Tomcsányi Pál Kontur György
Uzoni László elnök jegyzőkönyvezető.

JEGYZŐKÖNYV

Az Országos Halászati Egyesület folyó évi április hó 3-án tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: *Tomcsányi Vilmos Pál* elnök, *Répássy Miklós* alelnök, *Heincz Pál* igazgató.

Corchus Zoltán, *Corchus Dezső*, dr. *Gosztthonyi Mihály*, dr. v. *Igmándy Aladár*, v. *Illésy Zoltán*, *Kovács Miklós*, *Köhler Géza*, dr. *Maucha Rezső*, *Nyáry János*, dr. *Paluzsa László*, *Raskó Pál*, *Ribiánszky József*, v. *Szedresy Imre* és *Unger Emil* választmányi tagok, *Kontur György* titkár és *Clair Gyula*.

Kimentették magukat: báró *Szurmay Sándor*, gróf *Festetich Sándor*, *Iklódy-Szabó János*, dr. *Kovács Miklós*, *Meszlényi Pál*, dr. *Purgly Sándor*.

Az *Elnök* a választmányi ülés előtt kegyeletes szavakkal emlékezik meg gróf *Teleki Pál* tragikus haláláról.

Az utolsó választmányi ülés óta tagul jelentkeztek:

Opálény András tisztviselő Bp. M. T. R. T., *Brommer Pál* okl. gazda Hortobágyi halastó, *Ibrányi Béla* tisztviselő Pestszenterzsébet, *Gömő Kálmán* magántisztviselő Marosvásárhely, *Gyarmati Gábor* segéd tiszt Hortobágyi halastó, *Kapos Ernő* kir. közjegyzőhelyettes Marosvásárhely, *Kiss Tamás Sándor* haltenyésztő Szigetszentmiklós, *Kovács Andor* gyógyszerész Marosvásárhely, *Lausch Károly* okl. gazda Tüsképuszta, *Lokody Gergefy* víztránglyenyészlő Nyáradremete, báró *Strálandorff Henrik* Vasszécsény, *Surányi Károly* tógazdasági s. tiszt. *Pe'llérd*, *Taxner Ernő* jószágfelügyelő Kéthely, *Sánduly Márton* Zetelak földműves, *Szalay Mihály* gazda Keszthely, *Nagy János* halkereskedő Székesfehérvár.

A választmány tudomásul veszi a belépési nyilatkozatokat és a tagfelvétel megerősítését a közgyűlésnek javasolja.

Elnök Ismerteti Meszlényi Pálnak levelét, amelyben Póth Kálmán velencei halászbérlő javára a választmányi tagságról való lemondását kéri elfogadni. Ez ügyben a választmánynak az a véleménye, hogy ilyen formában a kérés nem teljesíthető, de a következő tisztújítás alkalmával a jelölő bizottság a kérelmet figyelembe veheti. Fentiekről elhatározza Meszlényi Pál értesítését.

Igazgató beterjeszti az alapszabályoknak megfelelően 3 nappal a közgyűlés előtt érkezett indítványokat, nevezetesen:

1. Uzoni László indítványát a választmányi tagok számanak felemelése tárgyában.
2. Cserháti Sándor beadványát az orvhalászok szigorúbb megbüntelése tárgyában.
3. Farkas Mátyás halászbérlő kérését az egytálételes rendelet, a halászbérek mérséklése és a lalnak házalás útján való értékesítése tárgyában, va'amin
4. ifj. Heincz Frigyes halászbérlőnek a nyíltvízi halászzattal kapcsolatos ügyekben vonatkozó kérelmét.

A **Titkár** az összes beadványokat felolvassa és a választmány többek hozzászólása után az indítványoknak a közgyűlésen való tárgyalását határozza el.

2. **Igazgató** bejelenti, hogy az Egyesület 8.000 Korona névértékű hadikölcsönt a rendelet alapján letétbe helyezett. A választmány az Igazgató bejelentését tudomásul veszi.

A **Titkár** ismerteti a közgyűlés tárgysorozatát. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a számvizsgáló bizottság jelentését, az 1940. évi zárszámadást, valamint az 1941. évi költségelőirányzatot a március hó 6-i választmányi ülés már fogadta.

Több tárgy nem lévén az Elnök a választmányi ülést berekeszti.

k. m. f.

Tomcsányi Pál
elnök

Kontur György
titkár

A **Budapestvidéki Halászati Társulat** 1941. évi február 1-én tartotta meg Budapest Székesfőváros Vízművének Igazgatósága tanácstermében rendes évi közgyűlését.

A Társulat vezetősége ez alkalommal beterjesztette az 1939—40. évi zárszámadást, mely szerint a bérlők által bezetett bérek 2.092 P 20 f-t tettek ki, a halászati jogtulajonosoknak kifizetett 2.088 P 57 f. A társulati hozzájárulás 1939—40 évre 1.013 P 21 f-t tett ki. Az 1939—40. és 1941. évre az előző évről 416 P 68 f maradvány hozatott át.

Ez a társulat évek hosszú során át nem tudott eredményes működést kifejteni. Örömmel üdvözljük tehát a Társulat jelenlegi Vezetőségét abból az alkalomból, hogy a Társulatot — újjászervezés után — ismét eredményes működésbe hozta.

A **Soroksári Dunaági Halászati Társulat** folyó évi január hó 30-án tartotta évi rendes közgyűlését.

A zárszámadás szerint az előbbiekhöz hasonlóan az 1940. évi működés is előnyösen alakult dacára annak, hogy a Társulat nagy áldozatokat hozott a Dunaág népesítése és a sporthalászat fejlesztése érdekében.

Kihelyezésre került 9 láda süllőikra, 20.000 drb. egyaránt süllőivadék, 1042 kg. pontyivadék és cca. 150 kg. csuka és compóivadék, 4.000.— P költséggel. Ezenfelül Oberbank Antal halászbérlő saját költségén kihelyezett 100 kg.

compó, 3—400 kg. csuka, 1.400 kg. ponty és 2.200 kg. kárász és egyéb halivadékok.

Megjegyezni kívánjuk, hogy fenti Társulat az ország legjobban működő társulatai közé tartozik és az évről-évre elért szép sikerek, nagyrészt a vezetőség szakszerű és önzetlen működésének eredménye

Újdonságok — Vegyesek.

GRÓF TELEKI PÁL †
1879—1941.

Mély megrendüléssel érintett bennünket, a magyar halászat terén munkálkodókat is a szomorú hír, hogy hazánk miniszterelnöke, a világhírű államférfi és földrajztudós, kinek a magyar igazság megismertetése s a trianoni országhatárok kitágítása körül elévülhetetlen érdemei vannak, április hó 3-án önfeláldozóan hordozott nehéz keresztjének terhe alatt összerokadt. Törhetetlen bizalommal hisszük, hogy az egész világon osztatlan tisztelettel övezett nagy hazafi élete és halála, mint áldozat, magyar Hazánk üdvére válik, s lesz még magyar Feltámadás! Ezen hittel őrizzük Teleki Pál emlékét.

Gyászest. Zimmer László, id. Zimmer Ferenc m. kir. kereskedelmi főtanácsos legifjabb fia, a Zimmer Ferenc hal-kereskedelmi r. t. igazgatója f. é. március 25.-én 37 éves korában elhunyt. Izig-veig halász volt, ennek a szakmának szentelte egész fiatal életét.

Külföldön is tanult, hosszabb időt töltött a híres «Nordsee» halászati üzembn, ahol a tengeri halászzattal is alaposan megismerkedett.

Mint kiváló szakember ő vezette már évek óta a Zimmer r. t. budapesti Gönczy Pál utcai nagykereskedését. Jóbarátunkat, egyesületünk lelkes tagját vesztítettük el benne. Temetése március 27-én volt a kerepesi úti temetőben impozáns részvét mellett. Emlékét az elhunytak bánatosa édesatyja nemes gesztussal örökíti meg, az Országos Halászati Egyesületben jólékonyecélú «Zimmer László alapot» létesítvén.

Id. Zimmer Ferencnek ez a második ötszázpengős alapja is önhibájukon kívül rosszsorsra jutott halászok és halkereskedők támogatására szolgál majd. U.

ÁRJEGYZÉS: A *Halbizományi és Halértékesítő R. T.* és *Zimmer Ferenc halkereskedelmi r. t.*-ől nyert értesítés szerint 1941 évi március hó folyamán a budapesti nagybani kereskedői halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty

nagy	2.50 felet	—	—	—	—	210	P
	2.—	2.50 kg-ig	—	—	—	230	P
közép	1.50—2.—	kg-ig	—	—	—	220	P
	1.—	1.50 kg-ig	—	—	—	210	P
kicsi	0.60—1.—	kg-ig	—	—	—	200	P

Édesvízi jegelt ponty

nagy	—	—	—	—	—	2—	P
közép	—	—	—	—	—	170-180	P
kicsi	—	—	—	—	—	140-160	P

Balatoní fogas

I. oszt.	—	—	—	—	—	510	P
II. oszt.	—	—	—	—	—	430	P
III. oszt.	—	—	—	—	—	350	P
IV. oszt.	—	—	—	—	—	340	P

Fogas

150 dkg-tól felfelé	— — —	500-600 P
100—150 dkg-ig	— — —	400-450 P

Süllő

60—100 dkg-ig	— — —	380 P
40—60 dkg-ig	— — —	360 P

Élőharcsa

250 dkg-tól felfelé	— — —	340-360 P
150—250 dkg-ig	— — —	320 P
100—150 dkg-ig	— — —	280-300 P

Jegéltharcsa.

100—150 dkg-ig	— — —	240-260 P
----------------	-------	-----------

Élő kárász

— — — — —	— — —	140-160 P
-----------	-------	-----------

Jegelt kárász

— — — — —	— — —	100-120 P
-----------	-------	-----------

Csuka

— — — — —	— — —	100-240 P
-----------	-------	-----------

Márna

— — — — —	— — —	120-170 P
-----------	-------	-----------

Pa' a o n i keszeg

— — — — —	— — —	60-70 P
-----------	-------	---------

Kontur.

HIRDETÉS.

Budapesttől 36 km-re 5.000 négyszögöles halastó 25—30 ezer 1 nyaras pontyivadékkal, épülőfélben levő strandfürdővel, mellette 8.000 négyszögöles bérelt halastóval 10.000 P-ért al-lami áron eladó. Érdeklődni: Vince János Budapest, VII., Murányi-u. 61. Telefon: 420-659.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Veszek 40 mázsa

5—10 dekás átlagsúlyu pontyivadékat, őszi vagy tavaszi szállításra. Ajánlatot

Halgazdaság Velence
címe kérek.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

TELEFON:

Iroda: 185-0-71.

Üzlet: 185-5-84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

TÓGAZDASÁG

berendezésére alkalmas területet keres, eset-
leg meglévők kibővítésére vállalkozik

ZIMMER FERENC

**HALKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST.**

Telefon: 133-539, 185-448, 185-338, 181-679.

VESZÜNK!

7—10 dekás egynyaras, vagy 25—40 dekás
kétnyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes

PONTYIVADÉKOT,

ab Balaton. Mennyiségi és minőségi át-
vétel bizottság által Siófok vagy Fonyód
kikötőben. Ajánlatok a

BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK
címe.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, párafalattság,
rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál, Bpest

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc
József híd és Erzsébet híd között. Telefon: 18-59-65

✿
Fióküzlet: VII., Thököly-út 16. szám. A Keleti pá-
lyaudvar ind. oldalával szemközt. Telefon: 13-98-61

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak

vétele és eladása nagyban és kicsinyben.

TELEFON: 185-740, BUDAPEST

IX., Központi Vásárcsarnok

Halbizományi és Halértékesítő Rt.

A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22.

Levél cím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében
levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot,
anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassülőikrát.

